

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

25 ปี กรมควบคุมมลพิษ
บนเส้นทางสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษ
Pollution Control Department

25 ปี กรมควบคุมมลพิษ
บนเส้นทางสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

25 ปี กรมควบคุมมลพิษ

บนเส้นทางสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

กรมควบคุมมลพิษ เมษายน 2560

หนังสือ เนื่องในโอกาสครบรอบ 25 ปี กรมควบคุมมลพิษ

“25 ปี กรมควบคุมมลพิษ บนเส้นทางสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน”

จัดทำโดย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทร. 0 2298 2000 โทรสาร 0 2298 2002

ปีพุทธศักราช 2493 ปสัมปิตเขวปะระหำทัวหลำเมือได้ยึนพระปฐมบรมราชโองการของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”

นับจากวันนั้น ตลอดระยะเวลา 70 ปี พระองค์ทรงสนพระราชหฤทัยและมีพระราชดำริ
เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องด้วยเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตความเป็นอยู่ของราษฎร
และการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศชาติไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

13 ตุลาคม 2559 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ผู้ทรงเป็นที่รักยิ่งของพสกนิกรชาวไทย
ได้ทรงเสด็จสู่สวรรคาลัย ทุกหนแห่งล้วนโศกเศร้าอาดูรด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้
แต่คำสอนและศาสตร์แห่งองค์พระราชายังคงอยู่ไม่สูญสิ้นไปจากใจคนไทยทั้งชาติ

ด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ ปวงข้าพระพุทธเจ้า
ผู้บริหารและเหล่าข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ
ขอน้อมนำคำสอนและศาสตร์แห่งองค์พระราชามาเป็นแนวทางยึดถือปฏิบัติในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลแก้ไขปัญหามลพิษ
เพื่อประโยชน์และพลดีเกิดแก่ประเทศและประชาชนทุกคนสืบต่อไป

ธ ทรงเป็นมิ่งขวัญของชาวไทย
ธ ทรงเป็นหลักชัยไทยทั่วหล้า
ธ สติในดวงใจชาวประชา
เหล่าปวงข้าฯ ขอเกิดใต้ธงชัยภูมิพล

ข้าพระพุทธเจ้า กรมควบคุมมลพิษ

สารบัญ

เกริ่นนำ... ก่อนเล่าเรื่อง	5
สตูดิโอพระเกียรติการทรงงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลธิเบศรราชามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร	6
รู้จัก กรมควบคุมมลพิษ	22
บนเส้นทาง 25 ปี ของกรมควบคุมมลพิษ	26
การจัดการคุณภาพน้ำ	28
การจัดการคุณภาพอากาศและเสียง	34
การจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตราย และสารอันตราย	42
ก้าวสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน	52
กฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม	56
ก้าวต่อไปของกรมควบคุมมลพิษ สู่การจัดการมลพิษอย่างยั่งยืน	61
ครอบครัวกรมควบคุมมลพิษ	64
โครงสร้างกรมควบคุมมลพิษ	65
ทำเนียบอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ	66
จากใจถึงใจของผู้บริหารส่งต่อให้รุ่นต่อไป	68
คณะผู้บริหารชุดปัจจุบัน (ปี 2560)	79
ร้อยดวงใจจากเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ	82
ความประทับใจครอบครัวกรมควบคุมมลพิษ	84
รางวัลแห่งความสำเร็จที่ร่วมแรงร่วมใจ	86
ร้อยกรองร้อยใจครบรอบ 25 ปี กรมควบคุมมลพิษ	94
คณะผู้จัดทำหนังสือ	96

เกริ่นนำ... ก่อนเล่าเรื่อง

4 เมษายน 2535 กรมควบคุมมลพิษได้ก่อตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่ภารกิจสำคัญในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษมุ่งหวังให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศดีขึ้นและเหมาะสมกับการดำรงชีวิตของประชาชน โดยในปีพุทธศักราช 2560 กรมควบคุมมลพิษครบรอบ 25 ปี แห่งการก่อตั้ง และในห้วงเวลานี้พวกเราชาวไทยทุกคนยังคงเสร์้าอาดูรและอาลัยต่อการเสด็จสวรรคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลที่ 9 อันเป็นที่รักยิ่งและด้วยสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้ที่ทรงมีต่อปวงชนชาวไทย

หนังสือ “25 ปี กรมควบคุมมลพิษ บนเส้นทางสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน” ที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำในครั้งนี้อย่างสุดดีเกิดพระเกียรติคุณทรงงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้สาธารณชนได้ทราบเรื่องราวความสำเร็จในการดำเนินงานของกรมควบคุมมลพิษตามบทบาทภารกิจจัดการมลพิษในช่วงเวลา 25 ปีที่ผ่านมา ทั้งนี้ขอขอบคุณรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์) ที่ได้มอบนโยบายและแนวทางการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษที่นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีผลสัมฤทธิ์และขอขอบคุณอดีตผู้บริหารของกรมควบคุมมลพิษที่ได้แบ่งปันประสบการณ์และแนะนำวิธีการทำงานของกรมต่อไปในอนาคต รวมถึงบุคลากรทุกท่านที่ได้บอกเล่าความประทับใจและความผูกพันที่มีต่อกรมเพื่อถ่ายทอดความภาคภูมิใจที่ได้ร่วมแรงร่วมใจในการทำงานเสมือนเป็นครอบครัวเดียวกัน

ก้าวต่อไปของกรมควบคุมมลพิษ จะยืนหยัดและมุ่งมั่นในการจัดการมลพิษของประเทศ พร้อมทั้งสืบสานพระราชปณิธานและศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อดูแลปกป้องรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตลอดไป

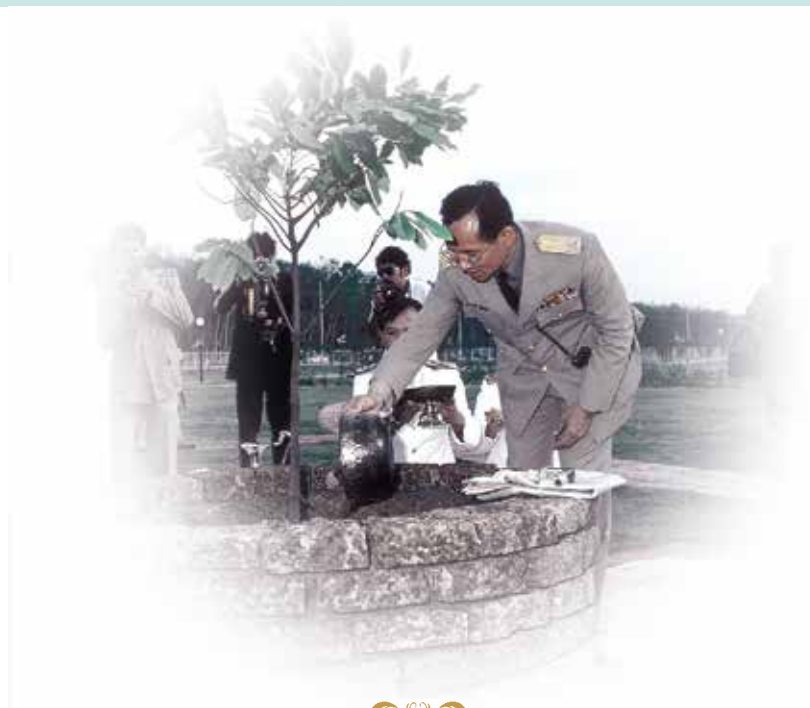

(นายจตุพร บุรุษพัฒน์)

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เมษายน 2560

สฤดีพระเกียรติการทรงงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมของ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
มหิตลธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร
สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร

กรมควบคุมมลพิษ ขออ้อมถวายสฤดีเทิดพระเกียรติแด่

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร
พระบิดาแห่งการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยทรงมีพระอัจฉริยภาพทางด้านวิทยาศาสตร์ผสมผสาน
กับความเชี่ยวชาญทางภูมิศาสตร์สารสนเทศ ทรงทำการศึกษาเชิงลึกด้วยความเข้าใจหลักของธรรมชาติในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม
แนวพระราชดำริและสิ่งประดิษฐ์ที่พระองค์ทรงศึกษาค้นคว้าทดลองล้วนทำได้จริง ทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟูบรรเทา
จนกลับมาดีขึ้นได้ ดังเห็นได้จากโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินด้านการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม

“น้ำดีไล่น้ำเสีย”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงสนพระทัยการแก้ไขและจัดการทรัพยากรน้ำเนื่องด้วยเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงอยู่ของสรรพสิ่งมีชีวิตและมนุษย์ทุกคน ที่กล่าวว่า “น้ำ คือ ชีวิต” ดังมีพระราชดำรัสใจความตอนหนึ่งว่า

“...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำบริโภค น้ำใช้ น้ำเพื่อการเพาะปลูก เพราะว่าชีวิตอยู่ที่นั่น ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้ ไม่มีไฟฟ้าคนอยู่ได้ แต่ถ้ามีไฟฟ้าไม่มีน้ำคนอยู่ไม่ได้...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ 17 มีนาคม พุทธศักราช 2529

พระองค์ทรงทอดพระเนตรพบเห็นว่า แหล่งน้ำหลายแห่งในประเทศไทยมีปัญหาความสกปรกมากและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน จึงทรงพระราชทานแนวทางในการจัดการน้ำเสียด้วยหลักธรรมชาติ เป็นที่มาของวิธีการ “น้ำดีไล่น้ำเสีย” ดังมีพระราชดำรัสใจความตอนหนึ่งว่า

“...แต่ 3,000 ไร่ นั้นมันอยู่สูง จะนำน้ำโสโครกจากที่นี้ไปที่นั่นต้องสูบไปไม่ไหว แต่ว่าจะทำเป็นบึงใหญ่ที่จะเก็บน้ำได้สำหรับเวลาน้ำมีน้ำเก็บเอาไว้ หน้าแล้ง ก็ปล่อยลงมา ส่วนนี้อาจปล่อยลงมาสำหรับล้างกรุงเทพฯ ได้เจือจางน้ำโสโครกในคลองต่างๆ...”

พระราชดำรัสเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ในอำเภอธัญบุรี พระราชทานเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พุทธศักราช 2532

“...การจัดการควบคุมระดับน้ำในคลองสายต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การจัดระบบระบายน้ำในกรุงเทพมหานครนั้น สมควรวางระบบให้ถูกต้องตามสภาพการณ์ และลักษณะภูมิประเทศ ซึ่งควรแบ่งออกเป็น 2 แผนด้วยกันคือ แผนสำหรับใช้กับในฤดูฝน หรือในฤดูน้ำมากนี้ก็เพื่อประโยชน์ในการป้องกันน้ำท่วม และเพื่อบรรเทาอุทกภัยเป็นสำคัญ แต่แผนการระบายน้ำในฤดูแล้งนั้น ก็ต้องจัดอีกแบบหนึ่งต่างกันออกไป เพื่อการกำจัดหรือไล่น้ำเน่าเสียออกจากคลองดังกล่าวเป็นหลัก...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ 4 เมษายน พุทธศักราช 2538

“น้ำดีไล่น้ำเสีย” ใช้หลักธรรมชาติแรงโน้มถ่วงของโลก เป็นการใช้น้ำคุณภาพดีซึ่งอยู่ในพื้นที่สูงกว่ามาเจือจางน้ำเน่าเสียได้ โดยจะรับน้ำที่มีคุณภาพดีจากแหล่งน้ำภายนอกส่งเข้าไปตามคลองที่มีการเน่าเสียให้น้ำสะอาดไหลแผ่กระจายระบายน้ำเน่าเสียออกไปได้ เหมือนชักโครกที่ต้องปิดเปิดน้ำให้ได้จังหวะ เวลานั้นก็เปิดประตูน้ำให้น้ำดีไล่น้ำเสียไป เวลานั้นทะเลงก็เปิดประตูให้น้ำออกจากคลองไปด้วย ทำให้ช่วยแก้ไขปัญหาน้ำเน่าเสียในคลองต่างๆ ในกรุงเทพมหานครได้ อาทิ คลองบางเขน คลองบางซื่อ คลองแสนแสบ คลองลาดพร้าว คลองเทเวศร์ คลองหลอด และคลองบางลำภู

“...บึงมักกะสันนี้ทำโครงการที่เรียกว่าแบบคนจน โดยใช้หลักว่า ผักตบชวาที่มีอยู่ทั่วไปนั้นเป็นพืชที่ดูดความโลโครกออกมาแล้ว ก็ทำให้น้ำสะอาดขึ้นได้ เป็นเครื่องกรองธรรมชาติใช้พลังงาน แสงอาทิตย์และธรรมชาติของการเติบโตของพืช...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน พุทธศักราช 2528

“การบำบัดน้ำเสียด้วยการกรองน้ำเสียด้วยผักตบชวา”

“การบำบัดน้ำเสียด้วยการกรองน้ำเสียด้วยผักตบชวา” จัดทำโครงการบึงมักกะสันอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เพราะบึงมักกะสันเป็นบึงขนาดใหญ่อยู่ใจกลางกรุงเทพมหานคร ถูกใช้เป็นแหล่งระบายน้ำและรับน้ำเสียมาจากเขตโรงงานรถไฟมักกะสันและชุมชนโดยรอบ ทำให้มีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม ซึ่งใช้ผักตบชวาทำหน้าที่เป็นตัวกรองน้ำเสียตามธรรมชาติ ดูดซับความโลโครกและสารพิษในน้ำเสีย แต่ก็ต้องนำผักตบชวาออกจากบึงทุก 10 สัปดาห์ เพื่อไม่ให้เจริญเติบโตมากเกินไป จนบดบังแสงแดดที่ส่องลงแหล่งน้ำ ภายหลังจากนั้นจึงนำผักตบชวาไปทำประโยชน์เป็นปุ๋ยหมัก เชื้อเพลิง และอาหารสัตว์ได้ ด้วยวิธีดังกล่าวทำให้แก้ไขปัญหา น้ำเน่าเสียในกรุงเทพมหานครโดยใช้บึงมักกะสันเป็นเครื่องกรองน้ำธรรมชาติช่วยบรรเทาสภาพน้ำเสียในคลองสามเสนจึงเปรียบได้ว่า บึงมักกะสัน เป็นไตธรรมชาติของกรุงเทพมหานคร

“ทฤษฎีบำบัดน้ำเสียแบบผสมผสานระหว่างพืชน้ำและระบบการเติมอากาศ”

“...ปัญหาสำคัญ คือ เรื่องสิ่งแวดล้อม เรื่องน้ำเสียและขยะ ได้ศึกษามาแล้วเหมือนกัน ทำไม่ยากนัก ในทางเทคโนโลยีทำได้ แล้วในเมืองไทยเองก็ทำได้ หาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมาแล้วมาทำ ในเมืองไทยก็ทำได้หรือจะจ้างบริษัทต่างประเทศมาทำก็ได้ เทคโนโลยีทำได้ แต่ข้อสำคัญเหมือน “ที่ของผม” นี้แหละปัญหาเดียวกัน เดียวนี้กำลังคิดจะทำแต่ติดอยู่ที่ที่ที่จะทำ...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พุทธศักราช 2532

“ทฤษฎีบำบัดน้ำเสียแบบผสมผสานระหว่างพืชน้ำและระบบการเติมอากาศ” เป็นการผสมผสานระหว่างวิถีธรรมชาติกับเทคโนโลยีแบบประหยัด คือ การใช้พืชน้ำกับการใช้ระบบการเติมอากาศ เพื่อบำบัดน้ำเสียในบริเวณหนองสนมและบริเวณที่น้ำเสียจะไหลลงสู่หนองหาน จังหวัดสกลนคร เกิดเป็นโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริเพื่อแก้ไขน้ำเสียเมืองสกลนคร (หนองสนม) จังหวัดสกลนคร โดยระบบบำบัดด้วยวิถีธรรมชาติผสมผสานกับเทคโนโลยีแบบประหยัด จะประกอบด้วย ปอดักสารแขวนลอยเพื่อเร่งการตกตะกอนและลดสารพิษด้วยการเติมก๊าซออกซิเจนโดยใช้กังหันน้ำชัยพัฒนา ปอดักตบขวาทเพื่อดูดซับสารพิษที่เหลืออยู่ ปอดปลูกต้นกกอีปีดท์เพื่อกำจัดสารอินทรีย์และกลิ่น และปอดกั้นน้ำชัยพัฒนาและแผงท่อเติมอากาศเพื่อปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้นก่อนปล่อยน้ำลงสู่หนองสนมและหนองหานสำหรับผักตบขวาที่ใช้งานแล้วจะถูกเปลี่ยนออกจากปอดน้ำเสียเป็นระยะๆ และนำไปทำเชื้อเพลิงหรือปุ๋ยหมัก

“เทคโนโลยีระบบบำบัดน้ำเสียแหลมผักเบี้ย”

“...โครงการที่จะทำนี้ไม่ยากนัก คือว่า ก็มาเอาสิ่งที่เป็นพิษออก พวกโลหะหนักต่างๆ เอาออกซึ่งมีวิธีทำ ต่อจากนั้นก็มาพอกใส่อากาศ บางทีก็อาจไม่ต้องใส่อากาศ แล้วก็มาเฉลี่ยใส่ในบึง หรือเอาน้ำไปใส่ในทุ่งหญ้า แล้วก็เปลี่ยนสภาพของทุ่งหญ้าเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ส่วนหนึ่งเป็นสำหรับปลูกพืช ปลูกต้นไม้...”

“... แล้วก็ต้องการเรียกว่า การกรองน้ำ ให้ทำน้ำนั้นไม่ให้โสโครก แล้วก็ปล่อยน้ำลงมาที่เป็นที่ทำการเพาะปลูก หรือทำทุ่งหญ้า หลังจากนั้นน้ำที่เหลือก็ลงทะเล โดยที่ไม่ทำให้น้ำนั้นเสีย...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ 12 กันยายน พุทธศักราช 2533 ซึ่งเป็นที่มาของโครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย

เทคโนโลยีการบำบัดน้ำเสีย

โครงการวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ย ได้รวบรวมน้ำเสียจากเทศบาลเมืองเพชรบุรี มาบำบัดโดยใช้กระบวนการทางธรรมชาติมาบำบัดน้ำเสีย ประกอบด้วยระบบหลักคือระบบบ่อบำบัดน้ำเสีย แบบ Lagoon Treatment โดยใช้กลไกให้สาหร่ายสังเคราะห์แสงให้ออกซิเจนแก่จุลินทรีย์เพื่อย่อยสลายของเสีย ใช้หลักการธรรมชาติของลมและแสงแดดเป็นตัวช่วยเพิ่มอากาศและฆ่าเชื้อโรค ส่วนระบบรอง คือ ระบบกรองน้ำเสียด้วยหญ้า (Plant and Grass Filtration) ใช้ดินเป็นตัวกรองของเสีย และจุลินทรีย์ในดินเป็นตัวย่อยของเสีย และพืชหรือหญ้าเป็นตัวดูดซับของเสียไปใช้ ระบบพื้นที่ชุ่มน้ำเทียม ใช้พืชน้ำที่มีรากพุ่ม เช่น กกพันธุ์ต่างๆ และต้นอ้อเป็นตัวดูดซับสารพิษและสารอินทรีย์ออกจากน้ำ (Constructed Wetland) และระบบแปลงพืชป่าชายเลน (Mangrove Forest Filtration) ใช้ระบบของพืชป่าชายเลนมาช่วยดูดซับย่อยสลายของเสีย

เทคโนโลยีการกำจัดขยะ

ใช้วิธีการทำปุ๋ยหมักโดยพัฒนาเทคโนโลยีการหมักขยะและปรับรูปแบบภาชนะและสิ่งก่อสร้างในการหมักขยะให้มีประสิทธิภาพสามารถประหยัดพื้นที่และค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ และมีปุ๋ยหมักมาใช้ประโยชน์ได้

“การบำบัดน้ำเสียด้วยการใช้กระบวนการทางชีววิทยาผสมผสานกับเครื่องกลเติมอากาศ”

“...การใช้วิธีการทางธรรมชาติ แต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสียให้ดีขึ้น จำเป็นต้องใช้เครื่องเติมอากาศลงไปในน้ำโดยทำเป็นระบบสระเติมอากาศ (Aerated Lagoon)...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อปีพุทธศักราช 2533

การบำบัดน้ำเสียด้วยการใช้กระบวนการทางชีววิทยาผสมผสานกับเครื่องกลเติมอากาศแบบ “สระเติมอากาศชีวภาพบำบัด” เป็นการใช้เครื่องจักรกลเติมอากาศอย่างต่อเนื่องมาช่วยเพิ่มออกซิเจนละลายน้ำ เพื่อให้แบคทีเรียที่ใช้ออกซิเจนในการย่อยสลายสารอินทรีย์ในน้ำได้ตลอดเวลาทำให้น้ำลดความเน่าเสียลงได้ และมีความสามารถในการรองรับความสกปรกของน้ำเสียได้มากกว่าแบบ Lagoon Treatment โดยดำเนินการในบึงพระราม 9 ซึ่งเป็นบึงน้ำขนาดใหญ่ใจกลางกรุงเทพมหานครที่เกิดภาวะน้ำเน่าเสียอย่างรุนแรงเนื่องจากอยู่ติดกับคลองลาดพร้าวและคลองแสนแสบที่เป็นแหล่งรองรับน้ำเสียจากชุมชนเป็นบึงแห่งแรกที่ได้รับการแก้ไขปัญหาน้ำเสียด้วยระบบสระเติมอากาศตามพระราชดำริส่งผลให้มีคุณภาพน้ำดีขึ้น

“โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากก๊าซขยะตามแนวพระราชดำริ”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานทรัพย์ให้มูลนิธิชัยพัฒนา จัดตั้ง “กองทุนบำบัดและใช้ประโยชน์จากขยะ” ในมูลนิธิชัยพัฒนา จำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2538 เพื่อสนับสนุนให้ศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อมได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบำบัดและใช้ประโยชน์จากขยะตามแนวพระราชดำริ ด้วยพระองค์ได้ทอดพระเนตรงานนิทรรศการอุทยานวิจัยในงานวันเกษตรแห่งชาติ และทรงสนพระทัยในการถวายรายงานเกี่ยวกับการนำก๊าซจากขยะมาใช้ประโยชน์ของคณาจารย์จากศูนย์ปฏิบัติการวิศวกรรมพลังงานและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และพระราชทานแนวทางการดำเนินงานให้คณาจารย์ผู้วิจัย จนเป็นที่มาของ “โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากก๊าซขยะตามแนวพระราชดำริ”

โครงการผลิตกระแสไฟฟ้าจากก๊าซขยะตามแนวพระราชดำริ ได้นำร่องศึกษาวิจัยในพื้นที่ฝังกลบขยะ ที่อยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม โดยพัฒนาองค์ความรู้ในการออกแบบระบบฝังกลบอย่างถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานสากล พัฒนานวัตกรรมการนำก๊าซจากขยะมาผลิตกระแสไฟฟ้าที่มีคุณภาพและได้ปริมาณเหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ฝังกลบขยะและพัฒนาวิธีการรื้อบ่อขยะเก่ามาแปรรูปเป็นสารปรับปรุงดิน วัสดุก่อสร้างและพลังงานรูปแบบต่างๆ ตามหลักเศรษฐศาสตร์

“แนวพระราชดำริ เพื่อการจัดการคุณภาพอากาศ”

“...คราวนี้ การเผาเชื้อเพลิง เช่น ถ่าน ถ่านหิน น้ำมันเชื้อเพลิง อะไร ๆ ต่าง ๆ เหล่านี้ทั้งหมด ทำให้คาร์บอนขึ้นไปในอากาศจำนวน 5 พันล้านตันต่อปี แล้วก็ยังมีการเผาทำลายป่าอีก 1.5 พันล้านตัน รวมแล้ว เป็น 6.5 พันล้านตัน ถ้าขึ้น ๆ ไปอย่างนี้ ก็เท่ากับเกือบสิบเปอร์เซ็นต์ของจำนวนที่มีอยู่แล้วในอากาศ ถ้าไม่มีอะไรที่จะทำให้จำนวนของสารนี้ในอากาศลดลง ก็จะทำให้สารนี้กลายเป็นเหมือนตู้กระจกครอบทำให้โลกร้อนขึ้น ก็เกิดเรื่องยุ่งตามที่ได้กล่าวแล้ว...”

พระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พุทธศักราช 2532

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงห่วงใยในปัญหาคุณภาพอากาศในบรรยากาศที่มีมลพิษมากเกินไป การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ส่งผลให้เกิดภาวะโลกร้อนทั้งในประเทศไทยและทุกพื้นที่ทั่วโลกและจะมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนในอนาคต ด้วยสายพระเนตรอันเฉียบคม ทรงเล็งเห็นว่าปัญหาดังกล่าวมีสาเหตุหลักมาจากการเผาทำลายป่า การจราจรที่ติดขัดเป็นเวลานาน การเผาไหม้ของน้ำมันเชื้อเพลิงที่มากเกินไป ในขณะที่ยังมีทรัพยากรน้ำมันเชื้อเพลิงตามธรรมชาติมีอยู่อย่างจำกัด พระองค์ทรงมีพระราชดำรัสคำแนะนำในการวิจัยและพัฒนางานวิจัยต่างๆ นานับประการ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศชาติและนำมาใช้ได้จริง ช่วยฟื้นฟูคุณภาพอากาศให้ดีขึ้น ลดมลพิษทางอากาศและก๊าซเรือนกระจก ทรงพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์เพื่อนำไปในการแก้ไขวิกฤติจราจรที่ติดขัดในเมืองหลวงให้บรรเทาโดยการสร้างทางคู่ขนานลอยฟ้า ถนนบรมราชชนนีและสะพานพระราม 8 และพระราชทานพระราชดำริในการคิดค้นพลังงานทดแทนในรูปของน้ำมันแก๊สโซฮอลล์และไบโอดีเซล โดยทรงอนุญาตให้ทดลองใช้ในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดาและขยายผลให้มีการผลิตและใช้อย่างแพร่หลาย รวมไปถึงให้ปลูกต้นไม้เพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นและลดโอกาสของการเกิดไฟฟ้า

น้ำมันแก๊สโซฮอล์

ตั้งแต่ปี 2528 ทรงให้โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา คิดค้นวิจัยเชื้อเพลิงชีวภาพมาเป็นพลังงานทดแทน เพื่อป้องกันปัญหาการขาดแคลนน้ำมันดิบ โดยให้นำพืชผลการเกษตร เช่น อ้อย และมันสำปะหลัง นำมาผลิตเป็นเอทานอลใช้ผสมกับน้ำมันเบนซินจนเป็นน้ำมันแก๊สโซฮอล์มาเป็นเชื้อเพลิงโดยตรงหรือทดแทน ทำให้คนไทยพึ่งพาตัวเองได้ในด้านพลังงาน

น้ำมันแก๊สโซฮอล์ มาจากการผสมน้ำมันเบนซิน กับเอทานอล 95% ที่ได้จากการบวกรวมกากพืชผลการเกษตร ในปัจจุบันน้ำมันแก๊สโซฮอล์ได้รับความนิยมในหมู่ประชาชน และลดการนำเข้าน้ำมันดิบและช่วยลดมลพิษในอากาศ

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

ไบโอดีเซล

ตั้งแต่ปี 2526 ทรงให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์สร้างโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็กที่สหกรณ์นิคมอ่าวลึก จังหวัดกระบี่ และโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มบริสุทธิ์ขนาดเล็กที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริจังหวัดนราธิวาส โดยการคิดค้นไบโอดีเซลได้มีการจดสิทธิบัตร “การใช้ไขมันปาล์มกลับบริสุทธิ์เป็นน้ำมันเชื้อเพลิงเครื่องยนต์ดีเซล”

ไบโอดีเซล เป็นการนำน้ำมันพืช หรือน้ำมันสัตว์หรือน้ำมันใช้แล้วจากการปรุงอาหาร มาทำปฏิกิริยากับแอลกอฮอล์ ได้สารเอสเทอร์ที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงน้ำมันดีเซลและกลีเซอรอลเป็นผลพลอยได้นำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมเครื่องสำอางค์ได้

ที่มา: สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน กระทรวงพลังงาน

สิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากแนวพระราชดำริ “กังหันน้ำชัยพัฒนา”

เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2531 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ได้พระราชทานพระราชดำริให้มูลนิธิชัยพัฒนา ร่วมกับกรมชลประทาน ประดิษฐ์เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหมุนช้าแบบทุ่นลอย โดยมีแนวทางมาจาก “หลุก” อุปกรณ์วิดน้ำเข้านา รูปแบบของกังหันน้ำชัยพัฒนามีใบพัดขับเคลื่อนน้ำและวิดน้ำขึ้นไปสาดกระจายเป็นฝอยเพื่อให้น้ำนั้นได้สัมผัสอากาศได้ทั่วถึง ช่วยเพิ่มออกซิเจนในอากาศให้ละลายเข้าไปในน้ำได้โดยการถ่ายเทออกซิเจนลงในน้ำได้ ด้วยกำลังของมอเตอร์ไฟฟ้าขนาดเล็กไม่เกิน 2 แรงม้า โดยนำมาทดลองใช้ในการบำบัดน้ำเสียในบริเวณโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และวัดบวรนิเวศ ต่อมาได้มีการพัฒนาคุณสมบัติกังหันน้ำชัยพัฒนา เป็น Model RX-2 (Royal Experiment แบบที่ 2) สามารถถ่ายเทออกซิเจนได้ 1.2 กิโลกรัมต่อแรงม้าต่อชั่วโมง ช่วยปรับปรุงคุณภาพน้ำให้ดีขึ้นและใช้ในการบำบัดน้ำเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติได้

กังหันน้ำชัยพัฒนา

เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากแนวพระราชดำริ เป็นเครื่องกลเติมอากาศแบบประหยัดค่าใช้จ่าย ติดตั้งง่าย และใช้ในการปรับปรุงคุณภาพน้ำได้อย่างอเนกประสงค์ในลักษณะ “ไทยทำไทยใช้” และที่น่ายกย่องคือปิติยินดีของปวงชนชาวไทย กังหันน้ำชัยพัฒนาได้รับสิทธิบัตรเป็นสิ่งประดิษฐ์เครื่องกลเติมอากาศ เครื่องที่ 9 ของโลก เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทย และเป็นครั้งแรกของโลกที่ได้รับการจดทะเบียนและออกสิทธิบัตรถวายแด่พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 9 เป็น “สิทธิบัตรในพระปรมาภิไธยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ”

“เครื่องบำบัดน้ำเสียด้วยสารเร่งตกตะกอน PAC (Poly Aluminum Chloride)”

เครื่องบำบัดน้ำเสียด้วยกระบวนการทางฟิสิกส์เคมีตามแนวพระราชดำริ “สารเร่งตะกอน” เป็นสิ่งประดิษฐ์ที่เกิดจากแนวพระราชดำริที่พระราชทานให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ร่วมกับมูลนิธิชัยพัฒนาและกรมชลประทาน ประดิษฐ์เครื่องบำบัดน้ำเสียโดยใช้สารเร่งตกตะกอน หรือ PAC (Poly Aluminum Chloride)

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงทอดพระเนตรการทำงานของเครื่องบำบัดน้ำเสียดังกล่าวในบริเวณสนามข้างอาคารชัยพัฒนา สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2537 และได้พระราชทานชื่อรุ่นของเครื่องนี้ว่า “TRX-1” ซึ่งมีประสิทธิภาพในการบำบัดน้ำเสียได้ผลเป็นที่น่าพอใจสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีสภาพดีขึ้น ประหยัดค่าใช้จ่ายและกระบวนการทำงานของเครื่องบำบัดน้ำเสียด้วย PAC สามารถขจัดน้ำขุ่นได้ดีกว่าสารส้มถึง 3 เท่า และตกตะกอนได้รวดเร็วสามารถนำมาเป็นต้นแบบในกระบวนการ Recycle น้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ได้ในอนาคต

“พระราชสมัญญานาม เพื่อเกิดพระเกียรติด้านการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระราชอัจฉริยภาพและพระปรีชาสามารถหลายด้าน ในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นที่ประจักษ์ชัดแจ้งแก่หน่วยงานต่างๆ ทั้งในประเทศและนานาชาติ โดยหน่วยงานต่างๆ และองค์การระหว่างประเทศ ได้ทูลเกล้าถวายพระราชสมัญญานามและรางวัลเพื่อยกย่องเทิดพระเกียรติพระองค์ ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

พระบิดาแห่งการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

ทรงฟื้นฟูและอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม
เพื่อหล่อเลี้ยงชีวิตราษฎร

พระบิดาแห่งการจัดการ
ทรัพยากรน้ำ

ทรงบริหารจัดการน้ำ
เพื่อให้ราษฎรมีความอยู่ดีกินดี

พระบิดาแห่งการปฏิรูปที่ดิน

ทรงเป็นนักปฏิรูปโครงสร้าง
ทางการเกษตรเพื่อเกษตรกร

พระบิดาแห่งนวัตกรรมไทย

ทรงคิดค้นทฤษฎีแก้งัดดิน
ปรับปรุงสภาพดินเปรี้ยว
เพื่อให้ราษฎรใช้
ในการเพาะปลูก

พระบิดาแห่งฟลทว

ทรงคิดค้นและร่วมทดลองการทำฟลทว
เพื่อช่วยเหลือราษฎร

พระบิดาแห่งเทคโนโลยี

ทรงงานด้วยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์
และหลักวิชาการทางเทคโนโลยีใหม่ๆ

พระบิดาแห่งการประดิษฐ์ไทย

ทรงมีพระราชดำริให้คิดค้นประดิษฐ์กรรมจำนวนมาก
อาทิ เครื่องกลเติมอากาศที่ผิวน้ำหรือกังหันน้ำชัยพัฒนา เครื่องกลเติมอากาศแบบอัดอากาศและดูดน้ำ

“รางวัลที่ได้ถูกละเล้าถวายยกย่องเกิดพระเกียรติ
ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม”

ปี พ.ศ. 2535

**โครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ
(United Nations Environment
Programme : UNEP)**

UNEP Gold Medal of Distinction, in recognition of long, dedicated, exemplary and eminent contributions to the improvement of the environment and nature conservation เหรียญทองประกาศพระเกียรติคุณด้านสิ่งแวดล้อม ในฐานะที่ทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจดีเด่นเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. 2540

**องค์การอุตุนิยมวิทยาโลก
(World Meteorological Organization :
WMO)**

รางวัลเทิดพระเกียรติในฐานะที่ทรงสนับสนุนงานอุตุนิยมวิทยาและการนำทรัพยากรนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์

ปี พ.ศ. 2536

**คณะกรรมการสมาคมนิเวศวิทยาเชิงเคมีสากล
(International Society of Chemical
Ecology)**

เหรียญรางวัลเทิดพระเกียรติในการสงวนรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

**สมาคมควบคุมการกัดเซาะผิวดินนานาชาติ
(The International Erosion Control
Association)**

รางวัล International Erosion Control Association's International Merit ในฐานะที่ทรงเป็นอุปถัมภ์ในการอนุรักษ์ดินและส่งเสริมสภาพแวดล้อมโดยการใช้หญ้าแฝก

ธนาคารโลก

รางวัลหญ้าแฝกขุบสำริด สดุดีพระเกียรติคุณในฐานะที่ทรงเป็นนักอนุรักษ์ดินและน้ำ

ปี พ.ศ. 2543

The Belgian Chamber of Inventors (Brussels Eureka 2000)

เหรียญรางวัล Prix OMPI (Organisation Mondiale De La Propriete Intelletuelle) หรือรางวัลสิ่งประดิษฐ์ดีเด่นระดับโลก พร้อมประกาศนียบัตร

เหรียญรางวัล Gold Medal with Mention หรือรางวัลสรรเสริญพระอัจฉริยภาพแห่งการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ ประกาศนียบัตรเกียรติคุณจากบรัสเซลส์ ยูเรก้า ประจำปี พ.ศ. 2543

ถ้วยรางวัล Grand Prix international Grand Prize หรือรางวัลผลงานประดิษฐ์ดีเด่นสูงสุด

ถ้วยรางวัล Yugoslavia Cup หรือรางวัลสรรเสริญพระอัจฉริยภาพด้านการประดิษฐ์

ถ้วยรางวัล Minister J.CHABERT (Minister of Economy of Brussels Capital Region) หรือรางวัลผลงานสิ่งประดิษฐ์ดีเด่น

ปี พ.ศ. 2544

**Bulgarina American Chamber of Commercial and Industry
(BACCI) (Brussel Euraka 2001)**

รางวัล Gold Medal with Mention หรือรางวัลสรรเสริญพระอัจฉริยภาพแห่งการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
พร้อมประกาศเกียรติคุณเทิดพระเกียรติให้กับผลงานประดิษฐ์คิดค้นโครงการน้ำมันไบโอดีเซล สูตรสกัดจากน้ำมันปาล์ม

รางวัล D'Un Concept Nouveau de Development de la Thaïlande พร้อมด้วยรางวัล

รางวัล Gold Medal with Mention หรือรางวัลสรรเสริญพระอัจฉริยภาพแห่งการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
พร้อมประกาศเกียรติคุณเทิดพระเกียรติให้กับผลงานประดิษฐ์คิดค้นโครงการทฤษฎีใหม่

รางวัล Gold Medal with Mention หรือรางวัลสรรเสริญพระอัจฉริยภาพแห่งการใช้เทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
พร้อมประกาศเกียรติคุณเทิดพระเกียรติให้กับผลงานประดิษฐ์คิดค้นโครงการฝนหลวง

ถ้วยรางวัล SPECIAL PRIX for His Majesty The King of Thailand พร้อมประกาศเกียรติบัตร
มอบให้ผลงานประดิษฐ์คิดค้นทฤษฎีใหม่ ปาล์มน้ำมัน ฝนหลวง และประกาศเกียรติบัตร Honored Member of BACCI

ปี พ.ศ. 2549

โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nation Development Programme : UNDP)

รางวัลความสำเร็จสูงสุดด้านการพัฒนามนุษย์ (UNDP Human Development Lifetime Achievement Award)

ปี พ.ศ. 2552

**สมาคมส่งเสริมการประดิษฐ์แห่งสาธารณรัฐเกาหลี
(Korea Invention Promotion Association : KIPA)**

รางวัล Special Prize พร้อมประกาศนียบัตรให้กับผลงานกังหันน้ำชัยพัฒนา ทฤษฎีใหม่เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

องค์กรการประดิษฐ์ของสหพันธ์รัฐรัสเซีย

รางวัล Special Commemorative Gold Medal พร้อมประกาศนียบัตรให้กับผลงานประดิษฐ์กังหันน้ำชัยพัฒนา

ปี พ.ศ. 2555

สหภาพวิทยาศาสตร์ทางดินนานาชาติ (International Union of Soil Sciences-IUSS)

รางวัลนักวิทยาศาสตร์ดินเพื่อมนุษยธรรม (The Humanitarian Soil Scientist)

รู้จัก กรมควบคุมมลพิษ

ความเป็นมา และตราสัญลักษณ์กรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ ก่อตั้งเมื่อวันที่ 4 เมษายน 2535 จากการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และยกเลิกพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 โดยยุบสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และปรับปรุงเป็นส่วนราชการใหม่ 3 กรม ได้แก่ กรมควบคุมมลพิษ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (ภายหลังเปลี่ยนชื่อเป็น สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม สังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน ซึ่งเปลี่ยนชื่อเป็น กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม

วันที่ 6 ตุลาคม 2545 กรมควบคุมมลพิษได้อินมาสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ซึ่งมีการจัดตั้งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขึ้น

ปี 2535 - 2537 กรมควบคุมมลพิษ ใช้ตึกมหานครยี่สิบ ชั้น บนถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี เป็นที่ตั้ง ต่อมาในปี 2537 - 2544 ได้ย้ายไปที่อาคารพหลโยธินเซ็นเตอร์ บนถนนพหลโยธิน และย้ายมาประจำที่อาคารกรมควบคุมมลพิษ เลขที่ 92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร จนถึงปัจจุบัน

สัญลักษณ์	ความหมาย
เส้นโค้งสีน้ำเงิน	ฟ้าที่สวยงาม อากาศที่สดชื่น
เส้นโค้งสีฟ้า	ความร่วมมือร่วมใจของประชาชนกับกรมควบคุมมลพิษ ร่วมกันแก้ไขปัญหามลพิษต่างๆ ให้หมดไป
ต้นไม้สีเขียว	คุณภาพของสิ่งแวดล้อมที่ดี อันเกิดจากการควบคุมมลพิษ
เส้นตรงสีเขียว	สภาพแวดล้อมใกล้ตัวเรา เช่น ดิน
เส้นตรงสีฟ้า	น้ำ มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น เกิดจากความเจริญก้าวหน้าของกรมควบคุมมลพิษ ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสภาพแวดล้อม
สีน้ำเงิน	ฟ้าที่สดใส
สีฟ้า	สิ่งแวดล้อมที่ดี
สีเขียว	ความรับผิดชอบต่อกรมควบคุมมลพิษ

วิสัยทัศน์

เป็นองค์กรที่สังคมเชื่อมั่นในการจัดการมลพิษ เพื่อปกป้องคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พันธกิจ

1. พัฒนามาตรฐาน เครื่องมือและกลไกในการจัดการมลพิษที่เหมาะสมกับเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
2. ยกระดับความสามารถบุคลากร เทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมในการจัดการมลพิษ
3. สื่อสาร ขยายหุ้นส่วนความร่วมมือ และสร้างเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการมลพิษ
4. กำกับ ดูแล และพัฒนานโยบายสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการมลพิษ
5. ประสานความร่วมมือด้านการจัดการมลพิษกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและระหว่างประเทศ

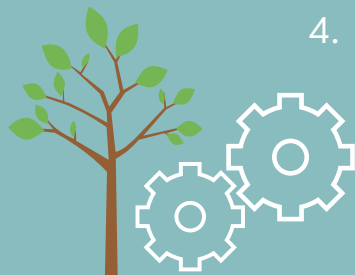
ภารกิจหลักตามขอบเขตอำนาจหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ

1. เสนอความเห็นเพื่อจัดทำนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านการควบคุมมลพิษ
2. เสนอแนะการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด
3. จัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรการในการควบคุม ป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากภาวะมลพิษ
4. ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและจัดทำรายงานสถานการณ์มลพิษ
5. พัฒนาระบบ รูปแบบ และวิธีการที่เหมาะสมสำหรับระบบต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกากของเสีย สารอันตราย คุณภาพน้ำ อากาศ ระดับเสียงและความสั่นสะเทือน
6. ประสานงานและดำเนินการเกี่ยวกับการฟื้นฟูหรือระงับเหตุที่อาจเป็นอันตรายจากมลพิษในพื้นที่ที่มีการปนเปื้อนมลพิษและประเมินความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม
7. ให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดการมลพิษ
8. ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศและองค์ระหว่างประเทศในด้านการจัดการมลพิษ
9. ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องรณรงค์ทุกขั้วด้านมลพิษ
10. ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติด้านการควบคุมมลพิษและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
11. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรม หรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

ค่านิยม

มุ่งมั่นทำงานด้วยความโปร่งใส เป็นธรรม เป็นทีม เป็นประโยชน์ต่อประชาชน

บนเส้นทาง 25 ปี ของกรมควบคุมมลพิษ

4. การพัฒนาอย่างยั่งยืน

- 4.1 แผนจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4.2 เกณฑ์ข้อกำหนดสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 4.3 ตะกร้าเขียว

3. การจัดการขยะมูลฝอยของเสียอันตรายและสารอันตราย

- 3.1 นโยบาย แผนงาน แนวทางสำคัญ
 - Roadmap การจัดการขยะ
 - แผนแม่บทการจัดการขยะ
 - แผนประเทศไทยไร้ขยะ
 - ยุทธศาสตร์การจัดการซากเครื่องใช้ไฟฟ้าหรือ WEEE

1. การจัดการคุณภาพน้ำ

- 1.1 มาตรฐานคุณภาพน้ำ
 - ทัวไป
 - น้ำผิวดิน
 - น้ำใต้ดิน
 - น้ำทะเลชายฝั่ง
 - แหล่งกำเนิด
 - ชุมชน
 - เกษตรกรรม
 - อุตสาหกรรม
- 1.2 การแก้ไขปัญหาในพื้นที่
 - ห้วยคลิตี้ (ตะกั่ว)
 - มาบตาพุด (VOCs)
 - เข้มืองแร่ทองคำ (โลหะหนัก)
- 1.3 Applications: Thai Water Quality

6. ก้าวต่อไปของ กรมควบคุมมลพิษ

- 6.1 พัฒนาระบบบริหารจัดการมลพิษ
- 6.2 การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- 6.3 สังคมคาร์บอนต่ำ

5. กฎหมายและการบังคับ ใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม

- 5.1 กฎหมาย
 - พ.ร.บ. WEEE (จัดทำ)
 - พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม (ปรับปรุง)
 - กฎกระทรวง
- 5.2 การบังคับใช้กฎหมาย
 - แหล่งกำเนิดมลพิษ
 - ออกคำสั่งปรับทางปกครอง
- 5.3 ตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิด
- 5.4 การจัดการเรื่องร้องเรียน

3.2 มาตรการป้องกันการลักลอบทิ้งกากอุตสาหกรรม

3.3 ความร่วมมือระหว่างประเทศ

- บาเซล
- รอตเตอร์ดัม
- สตอกโฮล์ม
- มินามาตะ

2. การจัดการ คุณภาพอากาศ

- 2.1 มาตรฐานคุณภาพอากาศและเสียง
 - บรรยากาศทั่วไป
 - แหล่งกำเนิด
- 2.2 การแก้ไขปัญหาในพื้นที่
 - แม่เมาะ (SO₂)
 - หน้าพระลาน (PM₁₀)
 - หมอกควัน (ภาคเหนือ-ใต้)
- 2.3 การแก้ไขปัญหาภาคขนส่งและคมนาคม
- 2.4 ความร่วมมืออาเซียนหมอกควันข้ามแดน
- 2.5 Applications: Air4Thai และ Ari4ASEAN

POLLUTION

การจัดการ
คุณภาพน้ำ

น้ำหรือแหล่งน้ำถือเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิตไม่ว่าจะเป็น มนุษย์ สัตว์ พืช สำหรับมนุษย์ น้ำมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตในแต่ละวัน ทั้งใช้อุปโภคบริโภค การเกษตร การอุตสาหกรรม การคมนาคม และอีกนานัปการ อดีตที่ผ่านมา น้ำไม่เน่าเสียเนื่องจากธรรมชาติสามารถปรับสมดุลและฟื้นฟูตัวเองให้สามารถนำกลับมาใช้ได้ใหม่ แต่เมื่อมีการเจริญเติบโตของสังคมจนเกิดเป็นชุมชนหนาแน่น มีการพัฒนาทั้งด้านอุตสาหกรรมและการเกษตร ทำให้น้ำหรือแหล่งน้ำไม่สามารถปรับสมดุลและฟื้นฟูตัวเองได้ทันกับสภาวะการที่เปลี่ยนแปลงไป ปัญหาน้ำเสียจึงเกิดขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศ การใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำ และบางครั้งยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของผู้บริโภค

เส้นทางการจัดการคุณภาพน้ำ ซึ่งก้าวแรกเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด ที่ผ่านมามีได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน คุณภาพน้ำใต้ดิน และคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง โดยกำหนดแหล่งน้ำผิวดินออกเป็น 5 ประเภท (แหล่งน้ำประเภทที่ 1 เพื่อการอนุรักษ์ระบบนิเวศ และการขยายพันธุ์ตามธรรมชาติของสิ่งมีชีวิต แหล่งน้ำประเภทที่ 2 เพื่อการอนุรักษ์สัตว์น้ำ การประมง การว่ายน้ำ และกีฬาทางน้ำ แหล่งน้ำประเภทที่ 3 เพื่อการเกษตร แหล่งน้ำประเภทที่ 4 เพื่อการอุตสาหกรรม และแหล่งน้ำประเภทที่ 5 เพื่อการคมนาคม) ซึ่งแต่ละประเภทจะมีการใช้ประโยชน์จากคุณภาพน้ำที่แตกต่างกัน ขณะนี้ได้ประกาศกำหนดประเภทแหล่งน้ำแล้ว 37 แหล่งน้ำ ได้แก่ แม่น้ำพอง ชี มูล สงคราม ลำตะคอง เจ้าพระยา ท่าจีน แม่กลอง ป่าสัก น้อย ลพบุรี สะแกกรัง ปิง วัง ยม น่าน อิง กก ลี้ กวาง แม่จาง บางปะกง นครนายก ปราจีนบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ตาปี พุมดวง ปากพนัง บัตตานี เพชรบุรี อุบล ลำชี ลำปาว เสียว และแม่น้ำเลย

สำหรับมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดินจะเป็นการกำหนดระดับความเข้มข้นสูงสุดของสารอันตรายที่ยอมให้มีได้ในน้ำใต้ดิน โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนเมื่อนำน้ำใต้ดินมาใช้บริโภค การกำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำใต้ดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของมนุษย์จากการสัมผัสน้ำใต้ดินทางการกินอย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน และได้ออกเป็นประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 20 (พ.ศ. 2543)

ในส่วนแหล่งน้ำทะเลชายฝั่งได้กำหนดเป็น 6 ประเภท (แหล่งน้ำประเภทที่ 1 เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำประเภทที่ 2 เพื่อการอนุรักษ์แหล่งปะการัง แหล่งน้ำประเภทที่ 3 เพื่อการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ แหล่งน้ำประเภทที่ 4 เพื่อการนันทนาการ แหล่งน้ำประเภทที่ 5 เพื่อการอุตสาหกรรม และแหล่งน้ำประเภทที่ 6 สำหรับเขตชุมชน) ตามลักษณะการใช้ประโยชน์ของพื้นที่ตลอดความยาวชายฝั่ง 2,800 กิโลเมตร ของชายฝั่งทะเลอ่าวไทยตอนใน อ่าวไทยฝั่งตะวันออก อ่าวไทยฝั่งตะวันตก และชายฝั่งอันดามัน

นอกจากนี้ได้กำหนดประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษและกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดดังกล่าว ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม อาคารบางประเภทและบางขนาด ที่ดินจัดสรร การเลี้ยงสุกร ทำเทียมเรือประมง สะพานปลา และกิจการแพปลา สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำกร่อย บ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน

การกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดเหล่านี้ เป็นกลยุทธ์หนึ่งของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดได้เมื่อมีการบังคับใช้อย่างเข้มงวด เสมอภาคกันและต่อเนื่อง รวมทั้งจะต้องได้รับความร่วมมือจากเจ้าของโครงการหรือนักลงทุน ผู้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญด้วย จึงมีความร่วมมือในการจัดการมลพิษทางน้ำในแต่ละประเภทของแหล่งกำเนิด

ภายหลังจากการพัฒนามาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมและมาตรฐานควบคุมการระบายมลพิษทางน้ำจากแหล่งกำเนิด ได้มีการนำเครื่องมือไปใช้ โดยกำหนดแผนงาน/โครงการต่างๆ ประกอบด้วย

ด้านชุมชน

ผลักดันให้มีการจัดสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนเพื่อบำบัดน้ำเสียจากกิจกรรมการใช้น้ำในชุมชน ขณะนี้มีระบบบำบัดน้ำเสียจำนวน 101 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งสามารถบำบัดน้ำเสียได้ 1.4 ล้านลูกบาศก์เมตรต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 14.6 ของปริมาณน้ำเสียชุมชนที่เกิดขึ้นทั้งหมด สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามแนวคิดผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) ซึ่งขณะนี้มีจำนวน 16 แห่ง โดยนำรายได้มาสมทบสนับสนุนในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของสภาพแวดล้อมอันเกี่ยวกับน้ำเสีย รวมทั้งประยุกต์ใช้ MSMS 2008 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 9 แห่ง ซึ่งจะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดระบบการบริหารงานภายในองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการน้ำเสียชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่องและปรับปรุงการดำเนินงานด้านการดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน โดยอาศัยหลักเกณฑ์ตามข้อกำหนดของ MSMS 2008 ซึ่งจะสามารถสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนในพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียจะส่งผลให้คุณภาพน้ำดีขึ้น อีกทั้งจะช่วยเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปในการร่วมตรวจสอบการดำเนินงานระบบฯ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอนาคตต่อไปด้วย

ด้านเกษตรกรรม

การออกประกาศควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งของการประกอบกิจการ บางประเภทให้เข้มงวด เช่น คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 5/2541 เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2541 เห็นควรให้ระงับการเลี้ยงกุ้งกุลาดำในพื้นที่น้ำจืดโดยอาศัยอำนาจสั่งการตามมาตรา 9 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อระงับการเพาะเลี้ยงกุลาดำระบบความเค็มต่ำในพื้นที่น้ำจืดทุกจังหวัด ทั้งนี้ เพื่อที่จะรักษาพื้นที่เกษตรกรรมที่มีความอุดมสมบูรณ์ หรือพื้นที่อยู่อาศัยน้ำเป็นการประกันแหล่งผลิตอาหารที่สำคัญของประเทศ (Food Security) สนับสนุนการพัฒนาการเกษตรที่ยั่งยืน ส่งเสริมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามศักยภาพของพื้นที่ ป้องกันทรัพยากรดินและให้มีการใช้ที่ดินในพื้นที่ที่เหมาะสมกับการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาแนวทางหรือเกณฑ์ปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรใช้เป็นแนวทางในการลดปัญหามลพิษที่แหล่งกำเนิด เช่น พัฒนาดันแบบการจัดการการเลี้ยงและการบำบัดของเสียและน้ำทิ้งจากบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำให้เป็นไปตามมาตรฐานน้ำทิ้งที่กำหนดและเป็นเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเกษตรกร พัฒนาวิธีการจัดการฟาร์มสุกรหรือเกณฑ์การปฏิบัติเพื่อควบคุมและลดการระบายกลิ่นออกสู่ภายนอกฟาร์มโดยออกประกาศกำหนดมาตรฐานกลิ่นจากฟาร์มสุกรซึ่งได้ดำเนินการในพื้นที่แม่น้ำบางปะกงและแม่น้ำท่าจีน และพัฒนาเกณฑ์การปฏิบัติที่ดีในการลดมลพิษทางน้ำในนาข้าว (Best Management Practices : BMPs)

ด้านอุตสาหกรรม

จัดทำกลไกการบริหารจัดการน้ำเสียอุตสาหกรรม ประกอบด้วย การติดตามตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษหรือซั้วร่องเรียนด้านมลพิษจากแหล่งกำเนิดโรงงานอุตสาหกรรม การผลักดันให้หน่วยงานท้องถิ่นมีการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขประกอบการอนุญาตหรือต่อใบอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดยการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่สะอาดในโรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนในพื้นที่ลุ่มน้ำวิกฤต โครงการพัฒนาเทคโนโลยีการควบคุมมลพิษที่ใช้การได้ดีที่สุด (Best Practical Control Technology : BPT) การจัดทำเกณฑ์ปฏิบัติที่ดีสำหรับอุตสาหกรรมชุมชน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษเฉพาะพื้นที่ เช่น การแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนของสารอินทรีย์ระเหยง่าย (Volatile Organic Compound : VOCs) ในน้ำใต้ดิน และการเกิดตะกอนสีแดงสนิมที่ปากคลองตากวน ในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง การแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อมจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำในจังหวัดพิจิตรและจังหวัดเลย การแก้ไขปัญหาคารปนเปื้อนสารตะกั่วในลำห้วยคลิตี้ จังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งผลการดำเนินงานดังกล่าวทำให้เจ้าของแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและอุตสาหกรรมชุมชนคำนึงถึงการพัฒนาอุตสาหกรรมควบคู่กับการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นและเล็งเห็นถึงความเดือดร้อนของประชาชนในพื้นที่

นอกจากนี้ยังมีการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการนักรบสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้เล็งเห็นความสำคัญของนักเรียน นักศึกษา เพื่อช่วยในการติดตามตรวจสอบและจัดทำฐานข้อมูลแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทโรงงานอุตสาหกรรมทั่วประเทศ โครงการเยาวชนร่วมใจ ลดน้ำเสีย คืนน้ำใสให้เจ้าพระยา เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ โครงการความร่วมมือไทย-จีน หมู่บ้านไร้มลพิษ ตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โครงการจัดทำระบบการจัดการน้ำเสียและขยะมูลฝอย ภายในพื้นที่โครงการศูนย์การเรียนรู้อำเภออมก๋อย จังหวัดเชียงใหม่ การจัดการน้ำเสียภายในพื้นที่โครงการศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน โครงการรวมใจภักดิ์ รักษาหัวหิน การจัดการคุณภาพน้ำและมลพิษทางน้ำพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง โครงการขยาดติดดาว การแก้ไขปัญหาน้ำเสียฟาร์มสุกร คลองประดู่ จังหวัดสมุทรสงคราม การป้องกันและแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำกรณีคลองสารภี จังหวัดปราจีนบุรี การแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำและปลาตายในแม่น้ำเจ้าพระยาบริเวณจังหวัดอ่างทอง และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา การแก้ไขปัญหากรณีน้ำมันรั่วไหลลงทะเล จังหวัดระยอง ซึ่งผลการดำเนินงานภายใต้แต่ละโครงการเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาชนทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทำให้เกิดความร่วมมือ รวมทั้งเป็นเครือข่ายในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางน้ำในพื้นที่

ภายหลังจากการนำเครื่องมือไปใช้ในการบริหารจัดการคุณภาพน้ำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ได้มีการพัฒนาต่อยอดเพื่อไปสู่ความยั่งยืนด้านการจัดการคุณภาพน้ำ เช่น สนับสนุนด้านเทคนิควิชาการ องค์ความรู้ และจัดทำคู่มือ เอกสารวิชาการ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลและองค์ความรู้ในการป้องกัน ควบคุม ลด และขจัดมลพิษให้แก่หน่วยงานต่างๆ ภาคเอกชน ประชาชน เพื่อให้สามารถดำเนินการดูแลและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการระบายนพิษในพื้นที่ตนเอง มีการศึกษาพัฒนางานวิจัยเชิงประยุกต์ องค์ความรู้และเทคโนโลยีในการควบคุมมลพิษ และนำผลการดำเนินงานมาออกมาตรฐาน มาตรการ และเกณฑ์การปฏิบัติต่างๆ ในฐานะเป็นหน่วยงานวิชาการด้านการจัดการมลพิษของประเทศ มีระบบสารสนเทศเป็นฐานข้อมูลการบริหารจัดการมลพิษ เช่น คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ รวมทั้งพัฒนาช่องทางสื่อสารให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานภายนอกเพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลในลักษณะ Real time ผ่านระบบอินเตอร์เน็ตและแอปพลิเคชันต่างๆ เช่น ระบบฐานข้อมูลคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ (IWIS) Applications: Thai Water Quality ในการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ องค์ความรู้ข้อมูลวิชาการ 2 ทาง โดยการรับฟังความเห็น ข้อเสนอแนะ ข้อเสนอเรียนจากสาธารณชนทั่วไป

การจัดการคุณภาพ
อากาศและเสียง

ปัจจุบันมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การขยายตัวในเขตเมือง และการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง จากการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศและเสียง เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในหลายด้าน อาทิ ระดับน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นทำให้คลื่นกัดเซาะชายฝั่ง อุณหภูมิสูงขึ้น เกิดน้ำท่วม โดยแหล่งกำเนิดมลพิษทางอากาศที่สำคัญเกิดจากการคมนาคมขนส่ง อุตสาหกรรม เกษตรกรรม ย่านพาณิชย์กรรมและที่อยู่อาศัย ซึ่งปัญหามลพิษทางอากาศและเสียงที่พบมากที่สุด คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM₁₀) โอโซน หมอกควันข้ามแดน เสียงดังจากจราจร โรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการ และกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน

การพัฒนามาตรฐานคุณภาพอากาศและเสียง

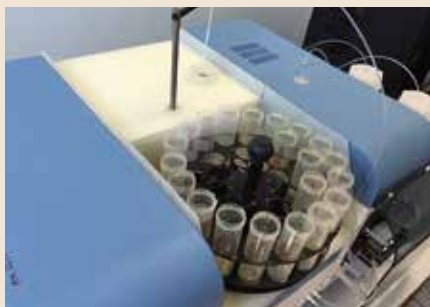
ตลอดระยะเวลา 25 ปี กรมควบคุมมลพิษได้มีการทบทวน พัฒนา และปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมด้านอากาศและเสียง เพื่อให้ทันกับการพัฒนาและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปของประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ควบคู่ไปกับการขยายตัวทางเศรษฐกิจสังคม และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

มาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป เพื่อรักษาไว้ซึ่งคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศและสุขภาพอนามัยที่ดีของประชาชน ครอบคลุมกลุ่มมลพิษพื้นฐาน เช่น ฝุ่นละออง ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไนโตรเจนไดออกไซด์ โอโซน กลุ่มสารก่อมะเร็ง เช่น สารอินทรีย์ระเหยง่าย และกลุ่มสารพิษ เช่น คาร์บอนไดซัลไฟด์

มาตรฐานเสียงและความสั่นสะเทือน เพื่อป้องกันผลกระทบจากระดับเสียงรบกวน ความสั่นสะเทือนจากการทำเหมืองหิน เสียงของเรือกล รถยนต์ รถยนต์สามล้อ รถจักรยานยนต์ ตลอดจนป้องกันผลกระทบจากอาคาร

มาตรฐานควบคุมการระบายสารมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด เพื่อควบคุมไม่ให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ได้แก่

1. มาตรฐานควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดเคลื่อนที่ เช่น ยานพาหนะประเภทเครื่องยนต์เบนซิน ดีเซลขนาดเล็ก ดีเซลขนาดใหญ่ รถจักรยานยนต์ รถยนต์สามล้อ
2. มาตรฐานควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิดอยู่กับที่ เช่น โรงไฟฟ้า เตาเผามูลฝอย เตาเผามูลฝอยติดเชื้อ โรงไม้ บด หรือย่อยหิน โรงงานปูนซีเมนต์ คลังน้ำมันเชื้อเพลิง โรงงานอุตสาหกรรมเคมี โรงงานอุตสาหกรรม เตาเผาศพ โรงงานเหล็ก โรงงานกลั่นน้ำมันปิโตรเลียม กิจการหลอมและตีทองคำ โรงสีข้าว ท่าเรือ โรงแยกก๊าซธรรมชาติ

การจัดการปัญหามลพิษทางอากาศจากภาคการขนส่ง

ในระยะเวลา 25 ปีที่ผ่านมา ได้มีการกำหนดมาตรการและมาตรฐานต่างๆ ด้านการจัดการปัญหามลพิษทางอากาศจากภาคการขนส่งมาอย่างต่อเนื่อง

การควบคุมการระบายมลพิษจากยานพาหนะ

การกำหนดมาตรฐานการระบายมลพิษจากยานพาหนะใช้งานและยานพาหนะใหม่ และปรับปรุงมาตรฐานให้มีความเข้มงวดมากขึ้นส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงการผลิตยานพาหนะและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศในระยะยาว ได้แก่ การปรับปรุงมาตรฐานรถจักรยานยนต์ให้มีมาตรฐานเทียบเท่ามาตรฐานยูโร 3 ในปี พ.ศ. 2552 ซึ่งส่งผลให้การผลิตรถจักรยานยนต์ได้ถูกเปลี่ยนจากรถจักรยานยนต์เครื่องยนต์ 2 จังหวะ ซึ่งปล่อยมลพิษมากกว่า ไปเป็นเครื่องยนต์ 4 จังหวะอย่างสมบูรณ์ในปี พ.ศ. 2550 การปรับปรุงมาตรฐานรถยนต์ขนาดเล็กให้มีมาตรฐานเทียบเท่ามาตรฐานยูโร 4 และมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2555 การปรับปรุงมาตรฐานรถยนต์ขนาดใหญ่ที่ใช้เครื่องยนต์ดีเซลให้เทียบเท่ามาตรฐานยูโร 3 ในปี พ.ศ. 2550 และกำหนดมาตรฐานรถยนต์ขนาดใหญ่ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงให้เทียบเท่ามาตรฐานยูโร 3 ในปี พ.ศ. 2553

การปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิง

เริ่มจากในปี พ.ศ. 2539 มีการยกเลิกสารตะกั่วในน้ำมันเบนซิน จึงทำให้ปริมาณการปนเปื้อนของสารตะกั่วในบรรยากาศลดลงอย่างต่อเนื่อง ต่อมาได้มีการปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงให้เทียบเท่ามาตรฐานยูโร 4 ซึ่งต้องปรับลดปริมาณกำมะถันในน้ำมันทั้งเบนซินและดีเซลเหลือไม่เกิน 50 ppm และลดปริมาณสารเบนซินในน้ำมันเบนซินและแก๊สโซลล์เหลือไม่เกินร้อยละ 1 โดยมีผลบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2555

การดำเนินงานดังกล่าวส่งผลให้ปัญหาคุณภาพอากาศในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มลดลงและปัจจุบันความพยายามในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากภาคขนส่งยังคงเป็นไปอย่างต่อเนื่อง อาทิ ปรับปรุงมาตรฐานรถจักรยานยนต์ให้มีมาตรฐานเทียบเท่ามาตรฐานยูโร 4 และกำหนดแผนที่จะบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2561 ขณะที่รถยนต์ประเภทอื่นๆ อยู่ระหว่างการผลักดันเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานยูโร 5 หรือ 6 ควบคู่กับการปรับปรุงคุณภาพน้ำมันเชื้อเพลิงเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานรถยนต์ใหม่ในอนาคต

โรงไฟฟ้าแม่เมาะ จังหวัดลำปาง...ความสำเร็จในการบริหารจัดการ

เมื่อปี พ.ศ. 2535 และปี พ.ศ. 2541 พื้นที่อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง เคยประสบปัญหาหมอกพิษทางอากาศจากก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ (SO_2) อย่างรุนแรง อันเนื่องมาจากการระบายก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์จากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ ซึ่งเป็นโรงไฟฟ้าถ่านหินขนาดใหญ่ที่มีกำลังการผลิต 2,400 เมกกะวัตต์ เนื่องจากในครั้งแรกที่เกิดขึ้นโรงไฟฟ้าแม่เมาะยังไม่มีระบบกำจัดก๊าซ SO_2 ส่วนครั้งที่ 2 มีสาเหตุมาจากสภาพอากาศแปรปรวนและมีการเดินเครื่องผลิตไฟฟ้าในขณะที่หยุดบำรุงรักษาเครื่องกำจัดก๊าซ SO_2 ทำให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมและสุขภาพของประชาชนที่อาศัยอยู่โดยรอบ ภายใต้การแก้ไขปัญหามาจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน และชุมชน ทั้งในเชิงนโยบายและเชิงเทคนิคเพื่อกำหนดมาตรการเร่งด่วน มาตรการระยะสั้น และระยะยาว เช่น การลดกำลังการผลิตและการใช้ถ่านหินกำมะถันต่ำในช่วงฤดูหนาว การติดตั้งเครื่องกำจัดก๊าซ SO_2 การกำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายก๊าซ SO_2 จากปล่องโรงไฟฟ้า การติดตั้งระบบติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษทางอากาศอย่างต่อเนื่อง (Continuous Emission Monitoring System: CEMS) การติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ โรงไฟฟ้าแม่เมาะติดตั้งระบบการรายงานผลการตรวจวัดก๊าซ SO_2 ในบรรยากาศและปริมาณการระบายแบบ Real Time ให้ประชาชนทราบ

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้สถานการณ์ปัญหาก๊าซ SO_2 คลี่คลายลงและแนวโน้มของระดับมลพิษทางอากาศที่เคยเกิดขึ้นในพื้นที่แม่เมาะ ได้แก่ ก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ฝุ่นขนาดเล็ก ระดับเสียงและความสั่นสะเทือน ลดลงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน โดยเฉพาะหลังการติดตั้ง (Fuel Gas Desulfurization: FGD) ครบทุกหน่วยผลิตกระแสไฟฟ้าแล้ว และมีการดำเนินการควบคุมปริมาณการระบายก๊าซ SO_2 อย่างเข้มงวดมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 จนถึงปัจจุบัน พบว่าระดับก๊าซ SO_2 ในบรรยากาศในพื้นที่แม่เมาะที่เคยมีค่าสูงมากกว่า 3,000 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบม.) ในปี พ.ศ. 2535 ลดลงต่ำกว่า 200 มคก./ลบม. นอกจากนี้ปัญหาผลกระทบต่อด้านสุขภาพอนามัยของประชาชน พืชและสัตว์ รวมถึงความเสียหายต่างๆ ในพื้นที่ก็ลดลงตามไปด้วย นำไปสู่การอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน

25 ปี คพ. กับการจัดการปัญหาฝุ่นละอองในพื้นที่ตำบลหน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี

จากปัญหาฝุ่นละอองในพื้นที่หน้าพระลาน จังหวัดสระบุรี ที่มีความรุนแรงและส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนในพื้นที่ในอดีตจนกระทั่งในปี พ.ศ. 2547 มีการประกาศให้พื้นที่ตำบลหน้าพระลาน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี เป็นเขตควบคุมมลพิษตามมาตรา 59 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งกรมควบคุมมลพิษและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อควบคุมและลดการระบายฝุ่นละอองอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อจัดการฝุ่นละอองเชิงพื้นที่ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มข้น การจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษตำบลหน้าพระลาน การดำเนินโครงการ "โรงไม่ เหมืองหินติดดาว" การกำกับดูแลและควบคุมการระบายฝุ่นละอองจากแหล่งกำเนิดในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบทุกประเภทอย่างเคร่งครัด การเสนอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการทำความสะอาดถนน และพื้นที่สถานประกอบการเป็นประจำทุกวันด้วยการล้างกวาดและดูดฝุ่น การตรวจการณ์เพื่อเฝ้าระวังปัญหาฝุ่นละอองสูงเกินมาตรฐานและเข้มงวดในช่วงวิกฤต การประสานกับหน่วยงานกำกับดูแลเพื่อสั่งการให้ควบคุมและแก้ไขปัญหา รวมทั้งการประสานกับชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่เพื่อร่วมตรวจสอบปัญหาฝุ่นละอองดังกล่าว โดยจากการดำเนินงานทั้งหมดนับว่าประสบความสำเร็จอย่างมากในการบริหารจัดการปัญหาฝุ่นละอองร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ส่งผลให้สถานการณ์ฝุ่นละอองในพื้นที่ดีขึ้นอย่างชัดเจน แต่ยังคงพบปัญหาฝุ่นละอองสูงเกินมาตรฐานอยู่บ้างเป็นครั้งคราวโดยเฉพาะในช่วงหน้าแล้ง (ระหว่างเดือนตุลาคม - มีนาคมของปีถัดไป) ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ยังคงต้องดำเนินมาตรการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อให้สามารถจัดการปัญหาที่ยังคงมีอยู่ให้อยู่ในระดับที่ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมต่อไป

ผลกระทบด้านเสียงจากท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ...กับ...การแก้ไขปัญหา

วันที่ 28 กันยายน 2549 ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้เปิดดำเนินการขึ้น ส่งผลให้เกิดปัญหาผลกระทบทางเสียงต่อชุมชนโดยรอบที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียงในแนวเส้นทางขึ้นลงของเครื่องบินที่มากกว่าที่ประเมินในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษและกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการและข้อเสนอแนะซึ่งนำไปสู่การมีมติคณะรัฐมนตรีในการกำหนดกรอบพื้นที่สำหรับให้บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) (ทอท.) ใช้เขตชายฝั่งได้รับผลกระทบด้านเสียง และขยายกรอบการชดเชยผลกระทบให้แก่อาคารที่ปลูกสร้างตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 จนถึงวันที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเปิดดำเนินการ การตรวจวัดระดับเสียงเพื่อติดตามสถานการณ์ การกำหนดแนวทางและข้อเสนอแนะทางวิชาการที่ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เช่น แนวทางการดำเนินงานตรวจสอบข้อเท็จจริงและแนวทางปฏิบัติสำหรับการตรวจวัดระดับเสียงในกรณีที่มีการร้องเรียนเรื่องผลกระทบด้านเสียงสำหรับอาคารที่ไม่ได้อยู่ในกรอบพื้นที่ชดเชยที่มีการนำไปใช้ในปี พ.ศ. 2558 เกณฑ์ระดับเสียงที่เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ที่ดินรอบท่าอากาศยานที่กำหนดขึ้นในปี พ.ศ. 2559 เป็นเครื่องมือที่สำคัญเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้ประเมินผลกระทบทางเสียง วางแผนการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบและกำหนดแนวทางการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสมต่อไป

การแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ...บทเรียนจากอดีตสู่การบริหารจัดการแบบบูรณาการ

หลายปีที่ผ่านมาปัญหาไฟป่าและหมอกควันภาคเหนือมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง จนเกิดกระแสตื่นตัวและเป็นที่จับตามองของประชาชน จนกระทั่งรัฐบาลหยิบยกขึ้นเป็นปัญหาสิ่งแวดล้อมสำคัญ และกำชับให้แก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วน กรมควบคุมมลพิษ จึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาโดยปี พ.ศ. 2550 - 2555 เน้นการเสริมสร้างบทบาทชุมชนในการแก้ไขปัญหา ผ่านการดำเนินโครงการ “ชุมชนมาตรฐาน หมู่บ้านปลอดการเผา” และปี พ.ศ. 2556 ได้มีการกำหนดช่วงเวลา “100 วัน อันตราย” ห้ามไม่ให้มีการเผาอย่างเด็ดขาดและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ต่อมาในปี พ.ศ. 2557 จังหวัดได้มีการกำหนดช่วงเวลาห้ามเผาของตนเองซึ่งยังคงเป็นมาตรการหลักที่ดำเนินการอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

ต่อมาในปี พ.ศ. 2558 - 2559 กรมควบคุมมลพิษ ได้ผลักดันการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือผ่านกลไกของแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ และให้ 9 จังหวัดภาคเหนือเป็นหน่วยงานหลักในการแก้ไขปัญหา ผ่านการบูรณาการสั่งการในรูปแบบ Single Command โดยผู้ว่าราชการจังหวัด และจากความพยายามของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ในการผลักดันให้ 9 จังหวัดภาคเหนือเป็นหน่วยงานหลักรับผิดชอบการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ ในปี พ.ศ. 2560 กระทรวงมหาดไทยได้รับเป็นเจ้าภาพอย่างเต็มตัวในการแก้ไขปัญหาหมอกควันผ่านกลไกของกองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ ให้ 9 จังหวัดภาคเหนือดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในการป้องกันและแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน “3 มาตรการเชิงพื้นที่ 4 มาตรการบริหารจัดการ” โดยกรมควบคุมมลพิษจะยังคงเป็นหน่วยงานประสานและรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศ แบบ Real time ผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน Air4Thai และ air4thai.pcd.go.th เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของจังหวัดในการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควัน

ความร่วมมือระหว่างประเทศ...เรื่องมลพิษหมอกควันข้ามแดน

ปัญหาหมอกควันข้ามแดน ประเทศอาเซียนได้ร่วมกันป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษข้ามแดนอย่างต่อเนื่องผ่านกลไกการประชุม ระดับรัฐมนตรีสิ่งแวดล้อม และตามถ้อยแถลงของนายกรัฐมนตรี ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ให้อาเซียนร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด และบูรณาการแก้ไขปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดน อย่างจริงจัง เพื่อให้อาเซียนปลอดจากหมอกควันภายในปี พ.ศ. 2563 โดยในปี พ.ศ. 2559 จึงได้มีการจัดทำ ASEAN

Transboundary Haze-Free Roadmap ซึ่งได้รับความเห็นชอบในการประชุมประเทศภาคีต่อข้อตกลงอาเซียนเรื่องมลพิษจากหมอกควันข้ามแดน ครั้งที่ 12 และในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 28 และ 29 ได้รับทราบการให้ความเห็นชอบต่อ Roadmap ซึ่งกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะเร่งรัดกำหนดแนวทางเพื่อผลักดันการดำเนินงานและเพิ่มความร่วมมือระหว่างประเทศอาเซียนในการแก้ไขปัญหามลพิษหมอกควันข้ามแดนเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ของ Roadmap ต่อไป นอกเหนือจากการผลักดันความร่วมมือระดับภูมิภาคแล้ว ประเทศไทยยังพยายามอย่างเต็มที่ในการสร้างความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านในการแก้ไขปัญหาหมอกควันอย่างยั่งยืน

การพัฒนาระบบรายงานคุณภาพอากาศแบบ Real Time ของประเทศไทย

กรมควบคุมมลพิษ ได้พัฒนาระบบผ่านอินเทอร์เน็ตติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศในบรรยากาศให้เป็นแบบอัตโนมัติ ได้ปรับเปลี่ยนเป็นรายงานข้อมูลแบบ Real time และจากอดีตที่มีการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศเพียงวันละครั้ง รายงานข้อมูลผ่านระบบโทรศัพท์พื้นฐาน ต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ได้พัฒนาเป็นการรายงานข้อมูลคุณภาพอากาศอย่างต่อเนื่องผ่านเว็บไซต์กรมควบคุมมลพิษ จนในปี พ.ศ. 2556 ได้มีการพัฒนาแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนบนระบบปฏิบัติการ Android และ iOS เพื่อเผยแพร่ข้อมูลคุณภาพอากาศประเทศไทย โดยใช้ชื่อว่า Air4Thai ปัจจุบันจะรายงานในรูปแบบความเข้มข้นของสารมลพิษและรูปแบบดัชนีคุณภาพอากาศ (Air Quality Index: AQI) แบบ Real Time จากสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศกว่า 60 สถานีทั่วประเทศผ่านสัญลักษณ์ตัวการ์ตูนหน้ากลมที่ใช้สีต่างๆ เป็นตัวแทนของระดับคุณภาพอากาศ

การจัดการ
ขยะมูลฝอย
ของเสียอันตราย
และสารอันตราย

การบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ

ในช่วง 25 ปี ที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษดำเนินภารกิจเสนอนโยบาย มาตรฐาน มาตรการ กฎ ระเบียบ แผนงาน ด้านการจัดการมลพิษจากขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และส่งเสริม สนับสนุน เสริมสร้างศักยภาพให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องมาโดยตลอด

ในเดือนมีนาคม 2557 ได้เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้บ่อขยะแพรงษา จังหวัดสมุทรปราการ ที่รุนแรงส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนโดยรอบ เป็นจุดที่สังคมให้ความสนใจและนับเป็นโอกาสที่สำคัญของกรมควบคุมมลพิษได้ผลักดันการแก้ไขปัญหามลพิษเป็นวาระแห่งชาติ โดยนำเสนอ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติเห็นชอบเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557

Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

1. กำจัดมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า)
2. สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะใหม่)
3. วางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย
4. สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน

ต่อมาได้เสนอแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 - 2564) ให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม 2559 เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศ บูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน รวมทั้งจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัดให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและการดำเนินการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม โดยวางเป้าหมายให้สามารถจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างถูกต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ในปี พ.ศ. 2564

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559- 2564)

ทิศทาง

- ใช้บ่อย ใช้ซ้ำ นำกลับมาใช้ใหม่ ตามหลักการ 3Rs
- ระบบจัดการที่เหมาะสมกำจัดแบบบูรณาการ และแปรูปผลิตภัณฑ์งาน
- ความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าหมาย

จัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

- ขยะมูลฝอยเหลือทิ้ง 100 % ภายในปี 2562
- มูลฝอยติดเชื้อ 100 % ภายในปี 2563
- ภาคอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย 100 % ภายในปี 2563
- ของเสียอันตรายชุมชน > 30 % ภายในปี 2564
- มีการกลั่นแกล้งคืนทาง > 50 % ภายในปี 2564
- ขยะมูลฝอยชุมชน > 75 % ภายในปี 2564

มาตรการการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

การลดการเกิด ขยะ แหล่งกำเนิด

- คัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่
- การผลิตและใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การเพิ่มศักยภาพ

- รวบรวม ขนส่ง กำจัด
- ศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวม
- สถานที่รวบรวม กำจัด
- พัฒนาปรับปรุงกฎหมาย
- เข้มงวดบังคับใช้กฎหมาย

ส่งเสริมการบริหารจัดการ

- สร้างจิตสำนึก
- พัฒนาองค์ความรู้
- เทคโนโลยีการบำบัดกำจัด
- พัฒนาระบบฐานข้อมูล
- สร้างแรงจูงใจในการจัดการ
- กลไกทางเศรษฐศาสตร์
- กลไกทางสังคม

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ความพร้อมขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- มีกฎหมาย กฎระเบียบเพื่อหน่วยงานดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ
- กระทรวงสาธารณสุขมีอำนาจในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบบูรณาการ
- กระทรวงอุตสาหกรรมผลักดันโรงงานเข้าสู่ระบบจัดการภาคอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย
- งบประมาณจัดสรรจากภาครัฐ และให้เอกชนลงทุนหรือร่วมลงทุน
- จังหวัดติดตามกำกับการจัดการขยะ ให้เป็นไปตามแผนแม่บท และแผนปฏิบัติการ

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

Designed by freepik.com

นอกจากนี้กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้ร่วมกันนำเสนอแผนปฏิบัติการประเทศไทยไร้ขยะ ปี พ.ศ. 2559 - 2564 ภายใต้แผนแม่บทฯ ให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 20 กันยายน 2559 ซึ่งการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศในเรื่องดังกล่าว นับเป็นความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถผลักดันนโยบายชัดเจนให้หน่วยงานปฏิบัติทั้งส่วนกลางและพื้นที่นำไปเป็นทิศทางการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในพื้นที่รับผิดชอบและก้าวไปสู่จุดหมายที่วางไว้อย่างยั่งยืน

ในการผลักดันแนวทางการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม กรมควบคุมมลพิษ มีการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลสำเร็จต่อการลด คัดแยก และนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์มากขึ้น ดังนี้

1. เป็นต้นแบบการลด คัดแยกขยะและของเสียอันตรายและประกาศนโยบายไม่ต้อนรับกล่องโฟมและถุงก๊อบแก๊บเข้ามาในอาคาร กรมควบคุมมลพิษ รวมทั้งผลักดันให้หน่วยงานภายในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน 16 หน่วยงาน ได้มีการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 จนถึงปัจจุบัน

2. ร่วมกับกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแนวทางการจัดการและแก้ไขปัญหาขยะและน้ำเสียให้กรมอุทยานฯ และองค์กรปกครองท้องถิ่นนำไปดำเนินการในพื้นที่

3. รับประทานอะลูมิเนียมเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนคัดแยกขยะมาใช้ประโยชน์รวมแล้วกว่า 1.1 ล้านกิโลกรัม และส่งมอบให้มูลนิธิขาเทียมในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อใช้เป็นต้นทุนในการจัดหาอุปกรณ์ขาเทียมให้คนพิการขาขาด

การจัดการของเสียอันตรายชุมชน

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 กรมควบคุมมลพิษได้จัดเตรียมระบบการจัดการของเสียอันตรายจากชุมชนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำร่อง 5 แห่ง ได้แก่ เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครนนทบุรี เทศบาลนครขอนแก่น เทศบาลนครภูเก็ต และเขตดินแดง กรุงเทพมหานคร ได้ขยายผลไปสู่พื้นที่อื่นๆ ในส่วนของเสียอันตรายชุมชน พบว่าร้อยละ 65 เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ จึงร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2550 - 2554) เสนอยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2550 ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบและแนวทางการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินงานอย่างบูรณาการในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ฯ ของประเทศในภาพรวม ภายหลังจากการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ฯ พบว่าปัญหาอุปสรรคบางส่วนได้รับการแก้ไขแล้ว โดยเฉพาะการดำเนินการที่ต้นทาง อาทิ การออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประชาชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และเอกชน มีความตื่นตัวในการแยกทิ้ง เก็บกัก และบำบัดกำจัดซากผลิตภัณฑ์ฯ อย่างถูกต้องและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ระยะที่ 2 เสนอให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบกับยุทธศาสตร์การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์เชิงบูรณาการระยะที่ 2 (พ.ศ. 2557 - 2564) เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2558 โดยใช้หลักการเชิงป้องกันตั้งแต่ต้นทาง หลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต ลด การใช้ซ้ำ และการนำกลับไปหมุนเวียนใช้ประโยชน์ใหม่ หลักการทางเศรษฐศาสตร์และการเงินการคลัง และหลักการผู้ก่อมลพิษและผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้รับผิดชอบ และกรมควบคุมมลพิษได้จัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์และซากผลิตภัณฑ์อื่น พ.ศ. แล้วเสร็จ และคณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการร่างพระราชบัญญัติฯ แล้วเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2558

การแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสีย

กรมควบคุมมลพิษ เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายให้คณะรัฐมนตรีเห็นชอบเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2552 แต่ปัญหาการลักลอบทิ้งกากของเสียโดยเฉพาะอย่างยิ่งกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายและมูลฝอยติดเชืวยังคงปรากฏเป็นข่าวอย่างต่อเนื่อง กรมควบคุมมลพิษจึงได้เสนอมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาการลักลอบทิ้งและการบริหารจัดการกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายและมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2560 - 2564 ให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเห็นชอบเมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2559 เพื่อผลักดันเชิงนโยบายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมต่อไป

นอกจากนี้กรมควบคุมมลพิษได้กำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานการปนเปื้อนของสารอันตรายที่ยอมให้มีได้โดยไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนที่สัมผัสผิวดิน ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยจำแนกเป็น 2 ประเภท คือ 1) มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและเกษตรกรรม 2) มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอื่นนอกเหนือจากข้อ 1) การกำหนดมาตรฐานคุณภาพดิน มีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของมนุษย์จากการสัมผัสผิวดินปนเปื้อนในระยะยาวในบริเวณที่อยู่อาศัยและอื่นๆ ที่นอกเหนือจากการอยู่อาศัยและออกเป็นประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 25 (พ.ศ. 2547)

ร่วมมือระหว่างประเทศ...จัดการมลพิษจากของเสียอันตรายและสารอันตราย

กรมควบคุมมลพิษทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงาน (Focal Point) ภายในประเทศของ 4 อนุสัญญาระหว่างประเทศ คือ อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน และอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท

• อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด (Basel Convention on the Control of Transboundary Movement of Hazardous Wastes and their Disposal) ประเทศไทยได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีสมาชิกอนุสัญญาบาเซลฯ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2540 ทำให้อนุสัญญาฯ มีผลบังคับใช้ในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2541 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายให้เหลือน้อยที่สุด โดยการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม บำบัดและกำจัดของเสียอันตรายใกล้กับแหล่งกำเนิดมากที่สุดที่จะเป็นไปได้ โดยการจัดการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และลดการก่อกำเนิดของเสียอันตรายทั้งในเชิงปริมาณและความเป็นอันตราย ซึ่งในระหว่างปี พ.ศ. 2556 - 2560 มีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

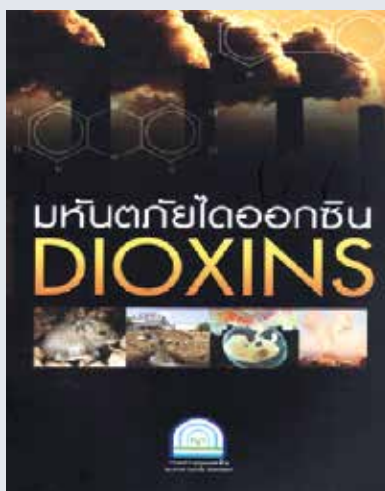
1. เสริมสร้างความเข้มแข็งโดยฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้ผู้เกี่ยวข้องเป็นประจำทุกปี เกี่ยวกับการควบคุมการนำเข้า-ส่งออกของเสียอันตราย
2. ดำเนินการให้มีการนำกลับและส่งกลับของเสียที่ขนย้ายข้ามแดนอย่างผิดกฎหมาย
3. ผลักดันให้มีกำหนดนโยบายห้ามนำเข้าของเสียอันตรายจากบ้านเรือน
4. ดำเนินการให้มีการกำหนดพิกัดอัตราศุลกากรและรหัสสถิติเฉพาะสำหรับของเสียอันตราย

- อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in International Trade : PIC) ประเทศไทยให้ภาคยานุวัติต่ออนุสัญญารอตเตอร์ดัมฯ เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2545 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2547 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกันในกลุ่มภาคีสมาชิกด้านการค้าสารเคมีอันตรายระหว่างประเทศ เพื่อปกป้องสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อมจากอันตรายของสารเคมี และส่งเสริมการใช้สารเคมีอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ให้มีการแจ้งหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของสารเคมี มีกระบวนการตัดสินใจในการนำเข้าและส่งออกสารเคมีอันตรายต้องห้าม หรือจำกัดการใช้อย่างเข้มงวดและแจ้งสูตรผสมของสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์ที่เป็นอันตรายร้ายแรง และให้มีการแจ้งข้อมูลการตัดสินใจดังกล่าวระหว่างภาคีสมาชิกเพื่อควบคุมการนำเข้าส่งออกสารเคมี

- อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants: POPs) ประเทศไทยลงนามในอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2545 และให้สัตยาบันในอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2548 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม โดยการลดและเลิกการผลิต การใช้ และการปลดปล่อยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน (Persistent Organic Pollutants: POPs) ซึ่งเป็นกลุ่มสารประกอบอินทรีย์ที่ถุกย่อยสลายได้ยาก มีคุณสมบัติเป็นพิษตกค้างยาวนาน สะสมในสิ่งมีชีวิต และสามารถเคลื่อนย้ายได้ไกลในสิ่งแวดล้อม ประเทศไทย โดยกรมควบคุมมลพิษร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ใช้กลไกการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาสตอกโฮล์มฯ ในการขับเคลื่อนการจัดการสารเคมีและของเสียภายในประเทศให้มีการควบคุมการนำเข้าและส่งออกสาร POPs อย่างเป็นระบบและเข้มงวด ดังนี้

1. ดำเนินมาตรการทางกฎหมายเพื่อห้ามใช้สาร POPs ประเภทปลดปล่อยโดยจงใจ รวม 17 ชนิด และอยู่ระหว่างการเสนอขอควบคุมสาร POPs ชนิดใหม่อีก 8 ชนิด
2. ออกประกาศกำหนดมาตรฐานการปลดปล่อยสารไดออกซินและฟิวแรนสำหรับแหล่งกำเนิดต่างๆ อาทิ เตาเผามูลฝอย เตาเผาสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วที่เป็นอันตรายจากอุตสาหกรรม เตาเผามูลฝอยติดเชื้อ อุตสาหกรรมที่มีการใช้น้ำมันใช้แล้วที่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณภาพและเชื้อเพลิงสังเคราะห์เป็นเชื้อเพลิงในเตาอุตสาหกรรม และโรงงานปูนซีเมนต์ที่ใช้ของเสียเป็นเชื้อเพลิงหรือวัตถุดิบในการผลิต
3. ส่งเสริมการใช้สารทดแทน เทคนิคที่ดีที่สุด และแนวการปฏิบัติทางด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีที่สุดเพื่อลดการปลดปล่อยสาร POPs ประเภทปลดปล่อยโดยไม่จงใจ
4. ติดตามตรวจสอบสาร POPs และเฝ้าระวังการปลดปล่อยสารไดออกซินและฟิวแรนจากแหล่งกำเนิดต่างๆ
5. เสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรในการจัดการสาร POPs รวมทั้งห้องปฏิบัติการตรวจวิเคราะห์สาร POPs และการเสริมสร้างความรู้ความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยอันตรายของสาร POPs ผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ เอกสารเผยแพร่ การประชุมสัมมนา และเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง

- อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท (Minamata Convention on Mercury) เป็นอนุสัญญาระหว่างประเทศที่มุ่งเน้นการลดและเลิกการใช้ปรอทและสารประกอบปรอท รวมถึงการลดการปลดปล่อย (ทางอากาศ) และการปล่อย (ทางดินและน้ำ) ของสารปรอทจากกิจกรรมของมนุษย์ เพื่อเสริมสร้างความตระหนัก สนับสนุนการศึกษาวิจัย การติดตามตรวจสอบ การแลกเปลี่ยนข้อมูล และการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุน เทคนิควิชาการ รวมทั้งเทคโนโลยีด้านการจัดการปรอท ปัจจุบันมีประเทศที่ให้สัตยาบัน (Ratification) ในอนุสัญญามินามาตะฯ แล้ว 36 ประเทศ ทั้งนี้ อนุสัญญามินามาตะฯ จะมีผลใช้บังคับใน 90 วัน หลังจากมีประเทศให้สัตยาบัน หรือภาคยานุวัติ (Accession) ครบ 50 ประเทศ

กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำแผนการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญามินามาตะฯ เพื่อกำหนดกรอบการดำเนินงาน ระยะเวลา และหน่วยงานที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งจัดเตรียมเอกสารประกอบการภาคยานุวัติอนุสัญญาฯ ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญามินามาตะฯ และการประชุมเวทีสาธารณะ “ความพร้อมของไทย...ต่ออนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท” ซึ่งผลจากการประชุมเวทีสาธารณะดังกล่าวมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่าประเทศไทยควรเข้าร่วมเป็นภาคีของอนุสัญญามินามาตะ

“ศูนย์ควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง”

กรมควบคุมมลพิษ ได้จัดตั้งศูนย์ควบคุมมลพิษจังหวัดระยองเพื่อดำเนินการตรวจสอบเฝ้าระวังและเตือนภัยมลพิษสิ่งแวดล้อม สนับสนุนและประสานการแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนมลพิษฉุกเฉิน สร้างและพัฒนาเครือข่ายระหว่างชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม ภาครัฐและประชาชน เพื่อเฝ้าระวังและเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ฉุกเฉิน ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ และเสนอแนะมาตรการแนวทางในการควบคุม กำจัด และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยอง

ก้าวสำคัญ
ของการพัฒนา
อย่างยั่งยืน

จากกระแสความสนใจด้านสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญในการจัดการสิ่งแวดล้อมและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ กรมควบคุมมลพิษได้มีการดำเนินการในเรื่องการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมภาครัฐ (Green Public Procurement) ซึ่งสอดคล้องกับกระแสสังคมโลกในหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) โดยเริ่มมีการดำเนินการตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2549 ในการมุ่งเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคให้มีการใช้สินค้าหรือบริการที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยหรือที่เราคุ้นเคยในปัจจุบันว่า “สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” กรมควบคุมมลพิษเห็นว่า ภาครัฐมีการจัดซื้อจัดจ้างในภาพรวมปริมาณมาก หากผลักดันและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ก็จะเป็นแรงกระตุ้นให้สังคมตื่นตัวในการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อีกทั้งช่วยผลักดันผู้ผลิตภาคอุตสาหกรรมสร้างและเพิ่มสินค้ามาตอบสนองความต้องการของสังคมและเป็นการเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของสินค้าไทยในตลาดโลกได้อีกทางหนึ่ง ในช่วงเริ่มแรก ปี พ.ศ. 2550 - 2554 ตามแผนส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม มีหน่วยงานราชการระดับกรมจำนวน 170 หน่วยงานเข้าร่วมโครงการในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยรวมในระยะแรกมีมูลค่าในการจัดซื้อจัดจ้างกว่า 500 ล้านบาท สามารถลดปริมาณค่าคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าได้ถึง 15,000 ตัน CO₂e และได้กำหนดให้มีสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 14 สินค้า 3 บริการ เพื่อให้หน่วยงานร่วมโครงการพิจารณาเลือกซื้อ/จ้างจากการดำเนินโครงการนี้ทำให้หน่วยงานราชการมีความคุ้นเคยกับการใช้สินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเรียกโครงการนี้แบบง่ายๆ ติดปากกว่า “ตะกร้าเขียว” ตามสัญลักษณ์ของโครงการ

โครงการตะกร้าเขียวได้ก้าวเดินต่อไปโดยการจัดทำแผนส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 2 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2556 - 2559 ในครั้งนี้ได้มุ่งเน้นขยายกลุ่มเป้าหมายหน่วยงานในการเข้าร่วมโครงการไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานกำกับของรัฐ รัฐวิสาหกิจ และมหาวิทยาลัย สามารถลดปริมาณค่าคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าได้ 11 ล้านตัน CO₂e และมีมูลค่าผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมได้ประมาณ 79,000 ล้านบาท มีการจัดตั้งคณะกรรมการเทคนิค สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม 5 กลุ่ม คือ กลุ่มคอมพิวเตอร์และงานพิมพ์ กลุ่มอุปกรณ์สำนักงาน กลุ่มกระดาษและผลิตภัณฑ์จากกระดาษ กลุ่มยานยนต์และน้ำมันเชื้อเพลิง และกลุ่มเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ส่องสว่าง มีผู้ผลิตสินค้าและบริการขอขึ้นทะเบียนในระบบของตะกร้าเขียวกว่า 1,000 รายการ ที่สามารถเลือกซื้อหรือใช้บริการได้ รวมทั้งมีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่างประเทศในการพัฒนาเกณฑ์ข้อกำหนดสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่พิจารณาถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change)

สำหรับการดำเนินงานในอนาคตอันใกล้ กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำแผนส่งเสริมการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ระยะที่ 3 พ.ศ. 2560 - 2564 ที่น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม นำไปสู่เป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ที่มุ่งเน้นในการกำหนดและส่งเสริมนโยบายที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและบริการให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการผลิต จำหน่าย และบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น และสร้างกลไกการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์และกฎหมายที่สนับสนุนการนำไปสู่การสร้างสังคมการบริโภคอย่างยั่งยืน

กฎหมายและ
การบังคับใช้กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อม

กฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือและกลไกในการแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน ทำให้ต้องมีการประเมินผลการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายที่อยู่ในความรับผิดชอบของกรมควบคุมมลพิษ เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสม และสามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยกเลิกกฎหมายที่หมดความจำเป็น ตลอดจนพัฒนากฎหมายขึ้นใหม่ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

การพัฒนานกฎหมายใหม่และทบทวนกฎหมายเก่าด้านสิ่งแวดล้อม

- การจัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. มีสาระสำคัญเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบรับคืน รวบรวม เก็บรักษา การขนส่ง การรีไซเคิล และการกำจัดซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยอาศัยหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) และการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ เพื่อกำกับดูแลให้ระบบรับคืน รวบรวม เก็บรักษา การขนส่ง การรีไซเคิล และการกำจัดซากผลิตภัณฑ์ฯ ให้สามารถดำเนินการได้อย่างถูกหลักวิชาการ และปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านขั้นตอนการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามขั้นตอนการเสนอกฎหมายต่อไป

- การปรับปรุงพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในปัจจุบัน โดยนำมาตราการทางเศรษฐศาสตร์มาใช้เป็นกลไกสำคัญในการควบคุมมลพิษ เช่น เพิ่มหลักการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการปล่อยมลพิษ (Emission Charge) เพิ่มเติมหลักการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเพื่อสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน เช่น การกำหนดประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องทำทำเนียบการปลดปล่อยและเคลื่อนย้ายมลพิษ (Pollutant Release and Transfer Registers: PRTR) ซึ่งการปรับปรุงกฎหมายดังกล่าวอยู่ในขั้นตอนการเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีในขั้นรับหลักการ

- การจัดทำกฎหมายลำดับรองหรืออนุบัญญัติออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และคู่มือหลักเกณฑ์วิชาการ เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จำนวน 212 ฉบับ ประกอบด้วยกฎกระทรวง จำนวน 3 ฉบับ ประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม / ประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ 101 ฉบับ ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 34 ฉบับ ประกาศคณะกรรมการควบคุมมลพิษ จำนวน 11 ฉบับ ประกาศกรมควบคุมมลพิษ จำนวน 63 ฉบับ

การใช้มาตรการบังคับทางปกครองของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้มีประกาศกระทรวงฯ กำหนดประเภทแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทต่างๆ ที่จะต้องถูกควบคุมการระบายน้ำทิ้งให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่ทางราชการกำหนดไว้ แม้ว่าประกาศกระทรวงฯ ดังกล่าวจะมีผลใช้บังคับมานานแล้ว แต่จากการตรวจสอบของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษพบว่า แหล่งกำเนิดมลพิษยังคงปล่อยน้ำทิ้งที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมมาโดยตลอด เนื่องจากกฎหมายมิได้มีบทกำหนดโทษในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงฯ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับแหล่งกำเนิดมลพิษยังขาดความตระหนักร่วมกันในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

กรมควบคุมมลพิษจึงได้นำบทลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับแหล่งกำเนิดมลพิษที่ไม่ปฏิบัติตามประกาศกระทรวงฯ แต่บทลงโทษดังกล่าวก็ไม่ได้ทำให้แหล่งกำเนิดมลพิษปฏิบัติตามกฎหมายเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากอัตราโทษทางอาญาดังกล่าวเป็นเพียงลหุโทษ และการลงโทษต้องผ่านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ทำให้กลไกในการบังคับใช้กฎหมายของกรมควบคุมมลพิษเกิดความล่าช้า

จนกระทั่งมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 กรมควบคุมมลพิษจึงได้นำบทบัญญัติเกี่ยวกับการกำหนดค่าปรับเป็นรายวันกรณีฝ่าฝืนคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว มาบังคับใช้กับแหล่งกำเนิดมลพิษ เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลทำให้การบังคับใช้กฎหมายบรรลุตามเป้าหมายและเจตนารมณ์ของกฎหมาย ในการดูแล รักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อมโดยรวมของประเทศได้ พร้อมทั้งได้กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจและขั้นตอนการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และคู่มือการปฏิบัติงานให้แก่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษที่ได้รับการแต่งตั้ง

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา กรมควบคุมมลพิษได้ใช้มาตรการบังคับทางปกครองกับแหล่งกำเนิดมลพิษ รวมจำนวนทั้งสิ้นมากกว่า 220 ราย โดยมีการออกคำสั่งปรับทางปกครองกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแล้วจำนวน 149 ราย และสามารถบังคับการให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษได้แล้วมากกว่า 104 ราย

การตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษและการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ

การตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษและการจัดการเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษของกรมควบคุมมลพิษดำเนินการโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งในอดีตอยู่ภายใต้การดำเนินการของกองนิติการและเรื่องราวร้องทุกข์ ดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องร้องเรียนด้านมลพิษ ต่อมาได้มีการประกาศแหล่งกำเนิดมลพิษที่ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ขึ้น จึงได้มีการปรับโครงสร้างแบ่งส่วนราชการภายในกรมควบคุมมลพิษ ก่อตั้งเป็นกองตรวจมลพิษ มีภารกิจในการดำเนินการตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษและเรื่องร้องเรียน จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2545 ได้มีกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการจัดตั้งฝ่ายตรวจและบังคับการ มีภารกิจหลักในการตรวจสอบและบังคับใช้กฎหมายกับแหล่งกำเนิดมลพิษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และดำเนินการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ด้านมลพิษ โดยมีการรับแจ้งเรื่องร้องเรียนจากหลายช่องทาง ได้แก่ การร้องเรียนด้วยตนเอง โทรศัพท์ จดหมาย และผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งที่ผ่านมารกรมควบคุมมลพิษได้รับแจ้งเรื่องร้องเรียนประมาณ 500 เรื่องต่อปี ประชาชนผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจในการดำเนินการเฉลี่ยร้อยละ 80 และแหล่งกำเนิดมลพิษมีแนวโน้มในการปฏิบัติตามกฎหมายมากขึ้น ซึ่งฝ่ายตรวจและบังคับการ กรมควบคุมมลพิษ จะดำเนินการศึกษา พัฒนา ปรับปรุงความรู้ความสามารถในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน และปัญหาสิ่งแวดล้อมได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นไป

การรับมือคดีสิ่งแวดล้อม

- กรณีที่กรมควบคุมมลพิษถูกฟ้องคดี ในการต่อสู้คดีจะดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่างๆ ที่กรมได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เช่น ตรวจสอบ ควบคุม ดูแล ณ จุดเกิดเหตุทั้งก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ เพื่อให้ศาลเห็นว่ากรมไม่ได้ละเลยต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น คดีเกิดเหตุเพลิงไหม้บ่อขยะแพรกษา คดีน้ำท่วม เป็นต้น ซึ่งคดีดังกล่าวกรมควบคุมมลพิษเป็นฝ่ายชนะคดี
- กรณีที่กรมควบคุมมลพิษดำเนินการฟ้องคดีกับเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ซึ่งกรมจะเป็นหน่วยงานฟ้องเรียกค่าเสียหายในการฟื้นฟู เยียวยาสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 96 และมาตรา 97

ก้าวต่อไปของกรมควบคุมมลพิษ
สู่การจัดการมลพิษอย่างยั่งยืน

ตลอดระยะเวลา 25 ปี กรมควบคุมมลพิษได้ปฏิบัติการจัดการมลพิษอย่างต่อเนื่องด้วยความมุ่งมั่นในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศ พร้อมทั้งพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือและกลไกในการบริหารจัดการปัญหามลพิษให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัญหามลพิษ และการแก้ไขปัญหามลพิษในเชิงพื้นที่ที่ตรงประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้น กันต่อเหตุการณ์ ด้วยความโปร่งใสและยึดหลักความร่วมมือตามแนวคิดประชารัฐ

ก้าวต่อไปของกรมควบคุมมลพิษ สู่การจัดการมลพิษอย่างยั่งยืน จะน้อมนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร (รัชกาลที่ 9) มาเป็นแนวทางในการจัดการมลพิษ และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Eco Efficiency) ที่ได้พระราชทานมายึดถือปฏิบัติเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืนให้ตั้งอยู่บนทางสายกลางและความไม่ประมาท คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกัน ในตัวเอง ตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตและการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับกระแสโลกที่ให้ความสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) ในปี ค.ศ. 2030 และจะดำเนินภารกิจให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่กำหนดอนาคตประเทศไทยด้านสิ่งแวดล้อมไว้ว่า “เศรษฐกิจและสังคมพัฒนาอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม : เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจสีเขียว ระดับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ต่ำ มีพื้นที่สีเขียวเพิ่มขึ้น ประชาชนมีพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม” ซึ่งกรมควบคุมมลพิษได้วางยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษระยะ 20 ปี เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติภายใต้วิสัยทัศน์ “ประชารัฐร่วมจัดการมลพิษ เพื่อปกป้องคุณภาพสิ่งแวดล้อม” โดยมีภาพในอนาคตด้านสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ระยะ 5 ปีแรก ระบบการบริหารจัดการมลพิษมีการพัฒนาในระดับที่ดีขึ้น โดยการทำงานจะมุ่งเน้นให้เกิดการจัดการมลพิษที่ต้นทาง ภาคการผลิตขับเคลื่อนเศรษฐกิจควบคู่กับการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพมีมลพิษต่ำ ด้วยกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ให้มีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทอย่างเพียงพอและจัดการมลพิษได้ตามมาตรฐาน

ระยะ 10 - 15 ปี ประเทศไทยมีการผลิตและบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นพื้นฐานในวิถีการดำรงชีวิต โดยการทำงานจะมุ่งเน้นให้เกิดการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนลดการใช้ทรัพยากรที่กำจัดยาก ลดการเกิดของเสียและมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม และมีการบริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน

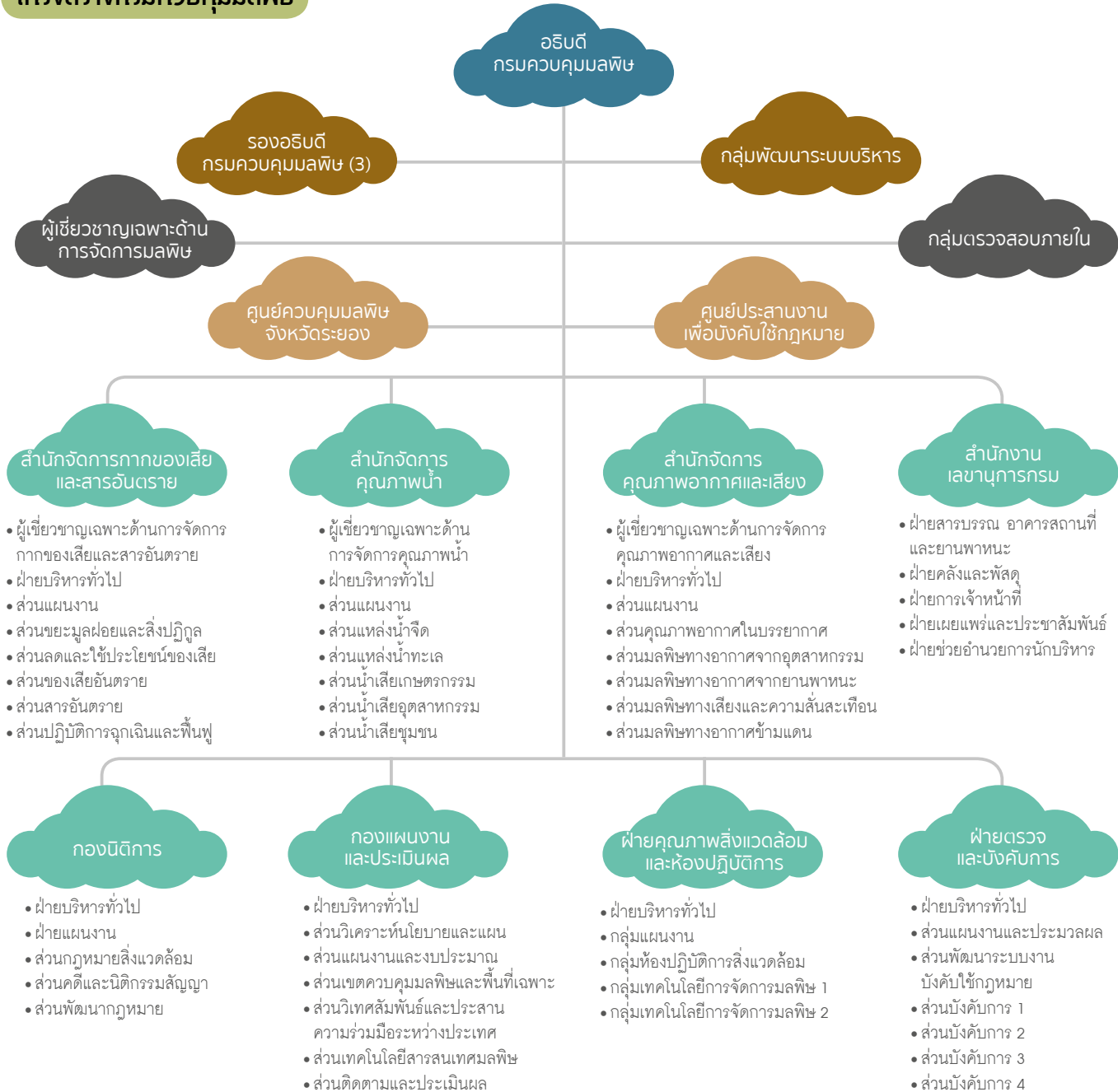
ระยะ 20 ปี ประเทศไทยก้าวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low Carbon Society) และไร้ของเสีย (Zero Waste) บนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยการทำงานจะผลักดันและสนับสนุนให้มีฐานองค์ความรู้ เทคโนโลยี กฎระเบียบ และสถาบัน/องค์กรรองรับการพัฒนาประเทศแบบไร้ของเสีย (Zero Waste)

กรมควบคุมมลพิษจะเตรียมความพร้อมสำหรับรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งสถานการณ์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกประเทศ แนวทางการพัฒนาประเทศ การเปลี่ยนแปลงบริบทในระดับประเทศและระดับโลก และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้มีการจัดการมลพิษอย่างยั่งยืนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศ

ครอบครัว กรมควบคุมมลพิษ

โครงสร้างกรมควบคุมมลพิษ

ทำเนียบอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นายปภิต ภิระวนิช
(พ.ศ. 2535 - 2540)

นายศิริรณญ์ ไพโรจน์บริบูรณ์
(พ.ศ. 2540 - 2542 และ
พ.ศ. 2543 - 2545)

นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช
(พ.ศ. 2542)

นายอภิชัย ชวเจริญพันธ์
(พ.ศ. 2546 - 2549)

ทำเนียบอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา
(พ.ศ. 2549 - 2554)

นายวิจารณ์ สิมาฉายา
(พ.ศ. 2554 - 2555 และ
พ.ศ. 2558 - 2559)

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง
(พ.ศ. 2555 - 2558)

นายจตุพร บุรุษพัฒน์
(พ.ศ. 2559 ถึง ปัจจุบัน)

A fountain pen with a dark wooden barrel and a silver nib lies diagonally across a white sheet of paper. To the left of the pen is a dark, cylindrical inkwell with a black, ribbed cap. The scene is set on a dark wooden surface, and the lighting is warm, creating soft shadows.

จากใจถึงใจของผู้บริหาร
ส่งต่อให้รุ่นต่อไป

นายศิริธัญญ์ ไพโรจน์บริบูรณ์

อดีตรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“Face it, to Make It Happen

จะทำอะไรให้เกิดผล ต้องกล้าเผชิญหน้ากับปัญหา”

นับจากอดีตจนถึงปัจจุบัน การแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายแบบตรงไปตรงมาอย่างเดียวได้ เนื่องจากมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากมายและมีอำนาจในการบังคับใช้โดยตรง แม้ว่ากรมควบคุมมลพิษมีภารกิจที่ท้าทายในการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศ แต่อำนาจหน้าที่ตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 นั้น ได้เน้นภารกิจทางวิชาการมากกว่าการใช้กฎหมายไล่จับผู้กระทำผิด (Command and Control) กรมควบคุมมลพิษจำเป็นต้องมีความเข้มแข็งทางวิชาการให้เป็นที่พึ่งแก่สังคมได้ไม่ว่าจะเป็นงานเพื่อบังคับใช้กฎหมาย งานป้องกันและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมที่เสียหาย และงานเผยแพร่ทางวิชาการ รวมไปถึงการสร้างเครือข่ายทางวิชาการทั้งระดับประเทศและในระดับภูมิภาค เพราะประเทศไทยมีทั้งบทเรียนและประสบการณ์ในการรักษาสิ่งแวดล้อมมากกว่าในหลายๆ ประเทศ

ความประทับใจที่มีต่อกรมควบคุมมลพิษและเจ้าหน้าที่ทุกท่านในช่วงที่ได้มาทำงานร่วมกัน ณ ขณะนั้น ผมมีความภูมิใจในความเข้มแข็งทางวิชาการของกรมควบคุมมลพิษ และกล้าที่จะเดินหน้าแก้ไขปัญหาคงเป็นที่เชื่อถือและที่พึ่งของประชาชนได้ จึงอยากให้เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษยังคงรักษามาตรฐานไว้ ตลอดจนการตัดสินใจที่จะเดินหน้าด้วยความถูกต้องทั้งทางวิชาการและเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมแบบยั่งยืนมิใช่เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอย่างเดียว

สำหรับอนาคตของกรมควบคุมมลพิษที่จะก้าวเดินต่อไปอย่างมั่นคง ขอให้มองอุปสรรคในการทำงานเป็นโอกาส วิเคราะห์โจทย์และต้นตอของปัญหาให้แจ่มแจ้ง หาทางเลือกใหม่หรือแนวทางอื่นที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหา และการใช้ช่องทางการสื่อสารข้อมูลไปสู่สาธารณะผ่านเครือข่าย Social Network ต่างๆ รวมไปถึงมองให้ไกลในการสร้างมิติการจัดการมลพิษถึงในระดับนานาชาติและภูมิภาค เช่น การริเริ่มความร่วมมือในการสร้างคู่มือปฏิบัติ (Code of Practice) ในการจัดการมลพิษ ซึ่งจะเป็นโอกาสการตลาดให้วิชาชีพด้านบริการทางสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคได้ และที่สำคัญคือ ต้องมีแผนการพัฒนาเพิ่มศักยภาพบุคลากรอยู่เสมอ ฝึกฝนสะสมความเชี่ยวชาญมาใช้แก้ไขปัญหามลพิษของประเทศ รวมทั้งทักษะด้านภาษาอังกฤษในการทำงานเพื่อให้เข้ากับบริบทของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ตลอดจนการบริหารที่จำเป็นต้องใช้การตัดสินใจที่มีหลักวิชาการอ้างอิง เพื่อร่วมกันนำองค์กรไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นต่อไป

นายอภิชัย ขวเจริญพันธ์

อดีตรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“ลงมือทำวันนี้ให้ดีที่สุด”

กรมควบคุมมลพิษนับว่าเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ หัวใจหลักสำคัญในการทำงานภายใต้บทบาทหน้าที่ของกรมคือ ต้องควบคุม ป้องกัน ฟื้นฟูและแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิด การทำงานเชิงรุกในการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่เร่งด่วนและพื้นที่วิกฤติ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย มาตรการมาตรฐานต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ การพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศให้สามารถเข้าถึงและใช้งานได้ง่าย และสิ่งที่จะเสริมเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของกรม คือ ต้องปรับโครงสร้างขององค์กรให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ การพัฒนาทักษะความรู้ของเจ้าหน้าที่เพื่อดึงศักยภาพ ความรู้ ความสามารถที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานของกรมในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ เพื่อช่วยยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

กรมควบคุมมลพิษได้ก้าวมาสู่ปีที่ 25 พร้อมกับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ยังคงเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ทุกคนภายในกรมต้องร่วมมือกันผนึกกำลังและแสวงหาเครื่องมือและกลไกในการจัดการปัญหามลพิษ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบันและอนาคต และในขณะเดียวกันต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง กระชับ และรวดเร็วทันต่อสถานการณ์ รวมถึงมีแนวทางการทำงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนให้เห็นถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจ และความเอาใจใส่ของกรมที่มีต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และเชื่อมั่นว่าปัญหามลพิษสามารถลดลงได้หากพวกเราทุกคนร่วมกันเดินหน้าแก้ไข

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา

อดีตรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“ทำงานมุ่งหวังผลสัมฤทธิ์ ชื่อสัตย์สุจริต
ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง”

สิ่งที่ประทับใจในข้าราชการกรมควบคุมมลพิษ คือ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ มีความเข้มแข็งในหลักวิชาการที่นำมาประยุกต์ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษ มีความตรงไปตรงมา ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักความถูกต้องและความโปร่งใสในการทำงาน รวมทั้งเป็นคนรุ่นใหม่ที่กระตือรือร้นในการทำงานและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาวิกฤตด้านมลพิษของประเทศที่สังคมยอมรับและให้ความเชื่อมั่น

ในการบริหารงานกรมควบคุมมลพิษที่ผ่านมา ก็จะทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เจ้าหน้าที่ในทุกๆ ด้าน ให้คำแนะนำปรึกษา สอนงาน รับฟังความคิดเห็นและร่วมทำงานกับเจ้าหน้าที่ มีแนวทางการทำงานที่ชัดเจน เป็นผู้เป็นที่พึ่งของเจ้าหน้าที่และรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการทำงาน โดยยึดหลักในการบริหาร 3 ด้าน ด้วยกัน คือ การบริหารคนให้เหมาะสมกับงานและเป็นธรรม บริหารงานโดยมุ่งผลสัมฤทธิ์ และบริหารเงินด้วยความโปร่งใสสุจริต

การพัฒนาประเทศให้เกิดความยั่งยืนไม่ให้เกิดปัญหามลพิษและสร้างผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม จะต้องเน้นการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่ต้นทางไม่ไขว่มาแก้ไขปัญหากันที่ปลายทาง ขณะที่ต้นทางยังคงสร้างปัญหามลพิษต่อไปเรื่อยๆ การป้องกันปัญหามลพิษจะต้องได้รับการดำเนินการอย่างจริงจัง ควบคู่และเป็นส่วนหนึ่งของโครงการพัฒนาต่างๆ ของประเทศตั้งแต่ต้น กรมควบคุมมลพิษจะต้องทำหน้าที่ในการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาลในการป้องกัน ควบคุม และแก้ไขปัญหาของประเทศไทยบนพื้นฐานของข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม

ใน 20 กว่าปีที่ผ่านมานี้ ปัญหามลพิษทางอากาศมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงเป็นอย่างมากในขณะนี้ คือ ปัญหาน้ำเสีย โดยเฉพาะอย่างยิ่งน้ำเสียจากชุมชนและปัญหาขยะ โอกาสที่จะแก้ไขปัญหาน้ำเสียและปัญหาขยะให้สำเร็จในอนาคตอันใกล้ด้วยระบบบริหารจัดการและกฎหมายที่เป็นอยู่ในขณะนี้ จะเป็นไปได้ยากหรือไม่มีทางเป็นไปได้เลย หากจะแก้ไขปัญหาน้ำเสียและขยะให้สำเร็จ จะต้องพิจารณาเรื่องน้ำเสียและขยะเป็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐานเช่นเดียวกับระบบสาธารณสุขโรคต่างๆ เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า และคมนาคม เป็นต้น ซึ่งเป็นบริการสาธารณะที่รัฐบาลจะต้องจัดให้กับประชาชน โดยรัฐบาลสนับสนุนด้านการลงทุนและการดำเนินการ ส่วนประชาชนจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนของการใช้จ่ายในการให้บริการของรัฐเช่นเดียวกับการเสียน้ำประปาและค่าไฟฟ้า

ในขณะที่ประเทศไทยกำลังก้าวไปสู่ ประเทศไทย 4.0 กรมควบคุมมลพิษจะต้องเตรียมความพร้อมในการรับมือกับปัญหามลพิษที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปและจะต้องปรับการทำงานให้สอดคล้องกับการเป็น ประเทศไทย 4.0 เน้นการทำงานที่เกิดคุณค่ากับประชาชน สังคมและประเทศ บนพื้นฐานของข้อมูลข้อเท็จจริงเชิงวิทยาศาสตร์ รวมถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการสำรวจข้อมูลระยะไกลในการดำเนินงาน โดยยึดมั่นในอัตลักษณ์และค่านิยมของกรมควบคุมมลพิษในการทำงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ใสสะอาด โปร่งใส และคำนึงถึงประโยชน์ประชาชนและประเทศเป็นหลัก

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง

อดีตรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“ทำหน้าที่ตัวเองให้ดีที่สุดเท่าที่เราจะทำได้
และอย่ามีเงื่อนไขในการทำงาน”

ความประทับใจที่มีต่อกรมควบคุมมลพิษ (คพ.) คือ ตลอดระยะเวลาที่ได้ทำงานที่นี่ ได้พบเห็นว่าเจ้าหน้าที่ของ คพ. มีความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานมากที่สุดหน่วยงานหนึ่ง นับเป็นหน่วยงานที่มีความโปร่งใสในลำดับต้นๆ ของประเทศ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของ คพ. เป็นบุคลากรที่มีความรู้ด้านวิชาการสูง ในการแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศ เจ้าหน้าที่ของ คพ. ได้ใช้องค์ความรู้และหลักวิชาการมาค้นหาสาเหตุและหาแนวทางเพื่อจัดการปัญหา จนทำให้ประชาชนและสังคมมีความเชื่อมั่นในการทำงานของ คพ.

คพ. ในฐานะหน่วยงานในการกำหนดมาตรฐาน มาตรการ วางนโยบายและแผนเพื่อจัดการปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อม ก็ต้องทบทวนมาตรฐาน มาตรการ เครื่องมือกลไกต่างๆ ที่ใช้ทำงานอยู่ ให้ทันต่อสถานการณ์มลพิษที่เปลี่ยนไป ต้องวางแผนการทำงานในระยะยาวและลงมือทำจริงให้เกิดความต่อเนื่องบนฐานความรู้วิชาการให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและประเทศชาติ และต้องทำให้ประชาชนเข้าใจข้อมูลองค์ความรู้โดยใช้ช่องทางสื่อสารที่ทันกับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป

ก้าวต่อไปของ คพ. ควรยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงานสืบต่อไป รวมทั้งต้องมีการประเมินสถานการณ์และคาดการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตและวางแผนรับมือกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปให้ทัน

นายวิจารณ์ สิมาฉายา

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(อดีตรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ)

คติพจน์ประจำใจ

“การทำงานราชการ ต้องใช้ชีวิตอย่างพอเพียง โปร่งใส
ใฝ่หาความรู้ สร้างเครือข่าย ทุ่มเทและทำด้วยใจรัก
ทำหน้าที่ปัจจุบันให้ดีที่สุด และทุก ๆ วัน เราก็มักมีความสุข”

กรมควบคุมมลพิษเป็นหน่วยงานหลักในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษของประเทศ ซึ่งเจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษ ได้ยึดมั่นหลักการทำงานบนพื้นฐานความถูกต้องและชัดเจนของข้อมูลวิชาการ ปฏิบัติงานตามภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายอย่างเต็มความสามารถ โดยสังคมและประชาชนให้ความคาดหวัง ความเชื่อมั่นในการแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อม ถึงแม้การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษจะมีปัญหาอุปสรรค แต่เราต้องยึดหลักวิชาการในการทำงานที่ว่า “แนวทางในการบริหาร คพ. คือ การบริหารจัดการมลพิษของประเทศ โดยจะทบทวนสิ่งที่เป็นอยู่ วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรคบนหลักข้อมูลทางวิชาการที่ตรวจสอบ/พิสูจน์ได้ และหาวิธีแก้ไขให้สอดคล้อง เกิดการยอมรับ และสร้างเครือข่ายในการทำงาน” โดยบูรณาการร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาในระดับสากล โดยมุ่งประสิทธิภาพและผลสำเร็จ และจะต้องรู้จักแปลผล รวมทั้งสื่อสารข้อมูลทางวิทยาศาสตร์สู่สาธารณชน

การทำงานหลังปีที่ 25 เราควรมองถึงความยั่งยืนในการบริหารจัดการมลพิษ กำหนดทิศทางการจัดการมลพิษให้ชัดเจน เร่งแก้ไข ปัญหาในพื้นที่เร่งด่วนและวิกฤติ พัฒนาระบบฐานข้อมูลการติดตามตรวจสอบและสร้างเครือข่าย รายงานผลและเปิดเผยข้อมูลสู่สาธารณชน (Public Disclosure) ให้เข้าใจและรับทราบถึงการดำเนินงานแก้ไขปัญหามลพิษของกรมควบคุมมลพิษ ตลอดจนผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของกรม มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม มีธรรมาภิบาลและมีการทำงานเป็นทีม เปิดรับฟังความคิดเห็นและให้ความสำคัญกับเพื่อนร่วมงาน เสมือน “คพ. เป็นของพวกเขา” ทำในสิ่งที่ถูกต้อง ลำดับความสำคัญของงาน คิดดี ทำดี ปฏิบัติดี การใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม ตลอดจนต้องสร้าง การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

สิ่งสำคัญที่สุด คพ. ไม่ต้องไปทำทุกอย่าง แต่ คพ. จะขับเคลื่อนให้หน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่โดยตรง ได้ดำเนินการจากการพัฒนา คู่มือ แนวทาง มาตรฐาน กฎหรือระเบียบ คพ. ที่ได้กำหนดบนพื้นฐานของหลักวิชาการที่ถูกต้อง ทันต่อสถานการณ์ และเหมาะสมกับช่วงเวลา

คพ. เป็นหน่วยงานที่ผมได้ทำหน้าที่มากที่สุดในการรับราชการ แม้จะเข้า-ออก ในบางช่วง ซึ่งเป็นปกติของการรับราชการ แต่รวมเวลา ทั้งหมดไม่น้อยกว่า 20 ปี จึงมีความผูกพันเป็นพิเศษ ผมขอเป็นกำลังใจให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ คพ. ทุกท่าน ปฏิบัติหน้าที่ได้บรรลุ ตามเป้าหมาย มีชีวิตส่วนตัวและราชการที่สมดุล และมีความสุขครับ

นางสาวจงจิตร นีรนาทเมธิกุล

ผู้ตรวจราชการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(อดีตรองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ)

คติพจน์ประจำใจ

“เอาใจเขา มาใส่ใจเรา”

ด้วยความผูกพันสมัยแรกเริ่มเข้ารับราชการเมื่อปี พ.ศ. 2523 ที่กองมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในสมัยนั้น ซึ่งปัจจุบันคือกรมควบคุมมลพิษ และด้วยเส้นทางของการรับราชการในแวดวงสิ่งแวดล้อม แต่ต่างส่วนราชการกว่า 26 ปี และกลับมาปฏิบัติราชการ กรมควบคุมมลพิษอีกครั้งเมื่อปี 2556 ความรู้สึกเหมือนได้กลับมาบ้านอีกครั้ง

สิ่งที่สำคัญในการทำงานร่วมกับทุกคนในกรมควบคุมมลพิษ คือ การเอาใจเขา มาใส่ใจเรา พบปะพูดคุยเพื่อจะได้เข้าใจและเข้าใจการทำงานของบุคลากรและร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ตรงจุดและถูกต้อง เน้นให้ทุกคนมีความสุขในการทำงาน มีสุขภาพดี และปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรม ให้รู้จักสามัคคี เอื้อเฟื้อ โอบอ้อมอารี และยิ้มแย้มแจ่มใสมีน้ำใจต่อกัน

เนื่องในโอกาสที่กรมควบคุมมลพิษครบรอบ 25 ปี ในปี 2560 นี้ กรมควบคุมมลพิษจะก้าวต่อไปเพื่อทำหน้าที่ให้สมกับที่สังคมคาดหวังและให้ความเชื่อมั่นในการปกป้องและสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้กับประชาชน โดยการสร้างนวัตกรรมและเครือข่ายพันธมิตรความร่วมมือในการทำงานของกรมควบคุมมลพิษ ตลอดจนสืบสานปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ นำมาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในความพอประมาณ การมีเหตุมีผล และการเตรียมพร้อมสำหรับการรองรับการเปลี่ยนแปลงในการดำเนินชีวิตของบุคลากรในองค์กร และการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีให้ประชาชน เพื่อมุ่งไปสู่การพัฒนาประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

นายจตุพร บุรุษพัฒน์

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“ทำทันที มีน้ำใจ พัฒนาแนวร่วมและเครือข่าย
เข้าถึงปัญหา ตอบสนองต่อประชาชน”

ภาพอนาคตของประเทศไทยที่กำลังจะก้าวสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและเกิดสมดุลของมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจสีเขียวและสังคมที่มีการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมมลพิษนับเป็นหน่วยงานสำคัญที่จะดำเนินงานตามภารกิจและสร้างสรรค์รูปแบบวิธีการจัดการมลพิษให้เหมาะสมกับประเทศ และเป็นส่วนหนึ่งที่นำพาให้ประเทศมีการพัฒนาไปสู่เป้าหมายได้สำเร็จลุล่วง โดยผมมีความเชื่อมั่นในตัวบุคลากรของกรมควบคุมมลพิษที่จะนำความรู้ความสามารถในหลากหลายสาขามาพัฒนาการทำงาน และมั่นใจในความโปร่งใสขององค์กรที่มีการทำงานตามหลักธรรมาภิบาล

กุญแจสำคัญที่นำมาใช้ในการทำงานของกรมควบคุมมลพิษให้ประสบความสำเร็จ ประการแรก คือ ต้องมีความรับผิดชอบ ต่องานที่ได้รับมอบหมายและลงมือทำให้เห็นผล กล้าตัดสินใจและยึดมั่นความถูกต้อง มองปัญหาอุปสรรคหรือการเปลี่ยนแปลง ที่พบเจอให้เป็นโอกาสหรือช่องทางในการทำงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป รวมถึงสร้างเครือข่ายหรือขยายความร่วมมือและทำงานร่วมกับทุกภาคส่วนในการจัดการปัญหาสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ต้องยึดหลักความยุติธรรมและสนับสนุนบุคลากรของกรมให้ทำงานอย่างเต็มความสามารถ และส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มใหม่ๆ เพื่อสร้างสรรค์การทำงานขององค์กรให้บรรลุผลสัมฤทธิ์

บนเส้นทางสิ่งแวดล้อมของกรมควบคุมมลพิษที่เดินทางมาถึง 25 ปี และจะก้าวต่อไปสู่นาคตข้างหน้า กรมควบคุมมลพิษจะน้อมนำ “ศาสตร์พระราช่า สู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน” มาปฏิบัติบูชาเพื่อสืบสานการพัฒนาบุคลากร องค์กร และประเทศชาติอย่างยั่งยืน และขอยืนยันที่จะทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถในการปกป้องจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งพัฒนาและเพิ่มศักยภาพการทำงานของกรมควบคุมมลพิษเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและประเด็นใหม่ๆ ที่ท้าทายในอนาคต

นายสุวรรณ นันทศรุต

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด”

ผมรู้สึกดีใจและภูมิใจที่ได้มาเป็นส่วนหนึ่งของกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ทุกคนยอมรับและสังคมมีความคาดหวังว่าพวกเขาจะช่วยแก้ไขปัญหามลพิษของประชาชนได้ ดังนั้นความเชื่อใจและความคาดหวังของสังคมดังกล่าวจึงสะท้อนกลับมาเป็นแรงผลักดันและความท้าทายให้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่และเต็มความสามารถ โดยได้นำความรู้และประสบการณ์การทำงานที่หลากหลายที่สั่งสมมากกว่า 35 ปี มาใช้ให้เป็นประโยชน์กับการทำงานในกรมควบคุมมลพิษ นับแต่ต้นจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาค (สสภ.) 3 แห่ง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในเชิงวิชาการ นโยบาย และศาสตร์การทำงานในเชิงพื้นที่ ทำงานเชิงรุก การสร้างทีมงาน รวมถึงแนวร่วมหรือเครือข่ายในพื้นที่ และความร่วมมือระหว่างประเทศมาเสริมกำลังในการทำงานร่วมกัน

วิธีการทำงานหรือเคล็ดลับที่ยึดถือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมาย คือ การเรียนรู้ตลอดเวลาอย่าหยุดนิ่ง หมั่นหาข้อมูลและความรู้ใหม่ๆ ติดตามข่าวและสถานการณ์ต่างๆ ให้รอบด้าน ทำงานให้สนุก เป็นผู้ฟังที่รับฟังความคิดและคำแนะนำของผู้อื่นมาปรับการทำงานให้ดีขึ้นแต่ก็ไม่ละทิ้งจุดยืน หรือหลักการงานที่ดีของตนเองไว้ สิ่งสำคัญต้องรักษาสมดุลของชีวิตการทำงาน การดูแลเอาใจใส่ครอบครัวให้มีความสุข

ปี 2560 ที่กรมควบคุมมลพิษจะเติบโตครบรอบ 25 ปี กรมควบคุมมลพิษต้องเต็มเต็มความเชื่อมั่นและตอบสนองความคาดหวังของประชาชนและสังคมในการจัดการปัญหามลพิษของประเทศชาติ การทำงานให้ประสบผลสำเร็จต้องอาศัยการทำงานเป็นทีมไม่มีเส้นแบ่งระหว่างสำนัก กอง ฝ่าย รวมทั้งการประสานการทำงานระหว่างกันทั้งภายในองค์กรและหน่วยงานภายนอกหรือภาคส่วนต่างๆ โดยขอให้ทุกท่านยึดหลักคิดที่ว่า “ข้าราชการไม่ว่าจะอยู่ในตำแหน่งใดก็ตาม ควรมุ่งมั่นทำงานเพื่อประชาชนเป็นสำคัญ”

นายอนุพันธ์ อัจจุรัตน์

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“ยึดมั่นความถูกต้อง เป็นธรรม
และเป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม”

การได้มาทำงานในกรมควบคุมมลพิษ ผมมีความประทับใจในสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชา เหมือนเป็นครอบครัว ความเป็นพี่เป็นน้อง ให้ความเป็นกันเอง ไม่มีศักดิ์นา ทำให้ทำงานได้อย่างสบายใจ สำหรับการงานจะยึดหลักความถูกต้องของข้อมูล การประสานการทำงานเป็นทีมภายในหน่วยงาน สร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกับหน่วยงานภายนอกและเปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น มีทัศนคติในแง่บวก ต้องทำงานเชิงรุก และในบางครั้งที่มีเรื่องเร่งด่วนให้แก้ไขต้องอาศัยประสบการณ์ในการตัดสินใจ มีข้อมูลวิชาการที่ถูกต้อง ใช้ความสุขุมรอบคอบ ไตร่ตรองก่อนตัดสินใจ

ในฐานะผู้บริหารเห็นว่าทรัพยากรบุคคลเป็นเรื่องสำคัญในการขับเคลื่อนการทำงานขององค์กร เราต้องให้คำปรึกษาและอำนวยความสะดวก สร้างความพร้อมให้บุคลากรสามารถทำงานได้และทำงานเป็นทีม ในขณะเดียวกันต้องสนับสนุนบุคลากรให้เดินไปสู่เป้าหมายและความก้าวหน้าในหน้าที่การงานด้วย

การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ประเทศไทยกำลังจะเดินไปสู่ Thailand 4.0 ในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า องค์กรควรต้องเตรียมการรองรับปรับโครงสร้างและวางแผนยุทธศาสตร์การบริหารงานขององค์กรเพื่อมุ่งสู่ Thailand 4.0 กำหนดเป้าหมายให้ชัดเจนว่าองค์กรจะเป็นอะไร เช่น เป็น PCD 4.0 หรือ Smart PCD ดังนั้น สิ่งที่เราควรดำเนินการคือ ต้องเริ่มกำหนด Roadmap การดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์การบริหารขององค์กรเพื่อก้าวไปสู่ PCD 4.0 ให้ชัดเจน พัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีทักษะ ศักยภาพและความพร้อมดำเนินการตาม Roadmap และขั้นตอนที่วางไว้ นำระบบดิจิทัลมาใช้ในการทำงานให้มากขึ้น ยึดหลักการทำงานตามหลักการพัฒนาที่ยั่งยืนควบคู่กับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ

นางสุวรรณา เตียรธสุวรรณ

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คติพจน์ประจำใจ

“มุ่งมั่นทำงานให้สำเร็จ
เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม”

กรมควบคุมมลพิษเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยใช้มาตรการทางกฎหมายในการกำกับและควบคุมให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในมาตรฐาน และมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการที่นำมาใช้ในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ

มุมมองการทำงานที่ถือปฏิบัติมาโดยตลอด คือ เริ่มต้นที่ตัวเราและทีมงาน ต้องเข้าใจบทบาทภารกิจขององค์กร เข้าใจงานที่ทำอย่างถ่องแท้ ตั้งเป้าหมายและทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ไม่ใช่เพียงได้ทำหรือทำให้เสร็จเท่านั้น ในการทำงานต้องศึกษาสำรวจวิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางขับเคลื่อนงานให้สำเร็จ โดยคิดให้รอบคอบ มองให้เห็นปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จัดลำดับความสำคัญ และมีแผนการทำงานตามช่วงเวลาให้ชัดเจน รวมทั้งต้องพิจารณาหาทางแก้ไขความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดปัญหาในการทำงานด้วย

กรมควบคุมมลพิษต้องพัฒนาข้อมูลคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน ครอบคลุม และทันสมัย รวมทั้งสร้างช่องทางให้ประชาชนรับรู้ เข้าถึงข้อมูลและนำไปใช้ประโยชน์ และในอนาคตคาดหวังไว้ว่า คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศจะดีขึ้นควบคู่ไปกับคุณภาพชีวิตของประชาชนที่ดีขึ้นเช่นกัน โดยใช้มาตรการทั้งทางกฎหมาย ภาคความสมัครใจและการสร้างจิตสำนึกให้เกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนผ่านกลไกประชารัฐเพื่อเป็นเครือข่ายในการป้องกันและเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อมให้มีคุณภาพดีถึงลูกหลานต่อไป

คณะผู้บริหารชุดปัจจุบัน (ปี 2560)

นายจตุพร บุรุษพัฒน์
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นายสุวรณ์ นันทครุฑ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นายอนุพันธ์ อัฐรัตน์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นางสุวรรณา เตียรตสุวรณ์
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

คณะผู้บริหารชุดปัจจุบัน (ปี 2560)

นางอารีย์ บุญไพศาลดิลา
หัวหน้ากลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางสาวสุรีย แสงสุลักษณ์
หัวหน้ากลุ่มตรวจสอบภายใน

นางสาวชिरา แสงศรี
เลขาธุรการกรม

นายสุเมธา วิเชียรเพชร
ผู้อำนวยการ
สำนักจัดการกากของเสีย
และสารอันตราย

นายสมชาย ทรงประกอบ
ผู้อำนวยการ
สำนักจัดการคุณภาพน้ำ

นายเทสิงศักดิ์ เพ็ชรสุวรรณ
ผู้อำนวยการ
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง

คณะผู้บริหารชุดปัจจุบัน (ปี 2560)

นางกัญชลี นาวิกภูมิ
ผู้อำนวยการ
กองแผนงานและประเมินผล

นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์
ผู้อำนวยการ
กองนิติการ

นางสาวพานิต รัตสุข
ผู้อำนวยการ
ฝ่ายตรวจและบังคับการ

นายเจนจบ สุขสด
ผู้อำนวยการ
ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อม
และห้องปฏิบัติการ

นายชานัน ทิระรัต
ผู้อำนวยการ
ศูนย์ประสานงาน
เพื่อบังคับใช้กฎหมาย

ร้อยดวงใจ
จากเจ้าหน้าที่
กรมควบคุมมลพิษ

ความประทับใจครอบครัวกรมควบคุมมลพิษ

ก้าวแรกของชีวิต

คพ. คือหัวใจ

ชีวิตที่ดีที่ คพ.

คพ. คือบ้าน
หลังที่สอง

We Love PCD

คพ. ให้โอกาส
ให้ประสบการณ์ และ
เพื่อร่วมงานที่ดี

อยู่นานกว่าบ้านอีก

เข้มแข็งติดดิน

25 ปี
แห่งความภาคภูมิใจ
ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

Like เหนอะ..
คพ.

สิ่งแวดล้อมดี
มีสำนึก

คพ. ตามรอยพ่อ

มีโลก มีสิ่งแวดล้อม
ต้องมี คพ.

Smart
Organization

เรียนรู้
คุณภาพ

ผูกพัน รักใคร่
เป็นสุข

รางวัล
แห่งความสำเร็จ
ที่ร่วมแรงร่วมใจ

รางวัลจิกรรรม
รวมใจภักดี รักษ์สิ่งแวดล้อม

ช่วงปี พ.ศ. 2538 - 2540
จากกองทัพบก

รางวัลสนับสนุนการดำเนินงาน
โครงการทูตไบเออร์เพื่อสิ่งแวดล้อม

ช่วงปี พ.ศ. 2547 และ พ.ศ. 2553 - 2555
จากโครงการทูตไบเออร์เพื่อสิ่งแวดล้อม

รางวัลพระราชทานโล่ที่ระลึก
การสนับสนุนและร่วมรณรงค์
โครงการ เรารักแม่เจ้าพระยา

จากสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์
พระบรมราชินีนาถ
เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2550

รางวัล
EIA Monitoring Awards Committee 2007

จากสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เมื่อวันที่ 21 ธันวาคม 2550

รางวัล Marking the occasion of 10th Anniversary
Appreciation and Recognition Award In recognition of
dedicated services and outstanding accomplishments on
EANET activities

จาก Acid Deposition Monitoring Network in East Asia
(EANET) เมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2553

รางวัล

Tourism Authority of Thailand presents

จากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2553

รางวัล

ห้องปฏิบัติการดีเด่น

จากสำนักบริหารและรับรองห้องปฏิบัติการ
กรมวิทยาศาสตร์บริการ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2555

รางวัลสำนักงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
(Green Office) ระดับ ดีเยี่ยม

จากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2558

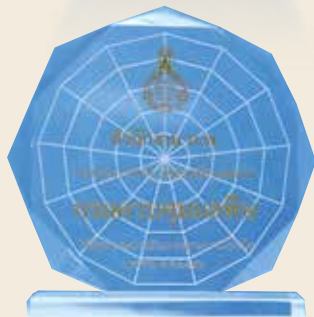

รางวัล

การจัดทำและประเมินมาตรฐานความโปร่งใส

ช่วงปี พ.ศ. 2555 - 2559

จากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

รางวัลผ่านการประเมินดัชนีความโปร่งใส
ของหน่วยงานภาครัฐ

ช่วงปี พ.ศ. 2554 - 2555
จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

รางวัลเครือข่ายภาครัฐ ต่อต้านการทุจริต
ภายใต้โครงการข้าราชการไทยไร้ทุจริต

จากคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2558

รางวัลสนับสนุนกิจกรรม
ของมูลนิธิฯ เกี่ยว

จากมูลนิธิฯ เกี่ยว
ในสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี

รางวัลสนับสนุนการอนุเคราะห์การดำเนินงานของ
ศูนย์ประสานงานอาสาสมัคร Volunteers for Dad

ในการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน
ที่มากอบถวายเป็นสักการะพระบรมศพ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ
ครบรอบ 100 วัน

ร้อยกรองร้อยใจ
ครบรอบ 25 ปี
กรมควบคุมมลพิษ

“

ด้วยใจรักต่อกรมควบคุมมลพิษ
ทุกชีวิตประชาชาติ
น้ำ และฟ้า อากาศ นภาลัย
ด้วยดวงใจหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียว
มลพิษทุกชนิด ไม่เคยหวั่น
เราฝ่าฟันทุกวิกฤต ไม่ท้อถอย
มองประชาชนไทยเฝ้ารอคอย
คพ. ช่วยขจัดปัญหาพลัน
จากวันนั้นจวบจนถึงวันนี้
คพ. เข้าอายุที่ยี่สิบห้า
เราจะเป็นเสาหลักเพื่อนำพา
จัดการปัญหามลพิษทั่วไทย เออ

กฤตชัย โกงกระโทก
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
ฝ่ายตรวจและบังคับการ

”

“

ห้องฟ้าสวย น้ำใส ใบไม้ร่ม
ดินอุดม แวดล้อมดี ตั้งใจหมาย
เพราะทุ่มเท แรงใจ และร่างกาย
25 ปี มิเสื่อมคลาย ปณิธาน

วิจิตรฯ ประสมทอง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย

มลพิษจัดพัน	ปวงประชา
สิ่งแวดล้อมงามตา	ก่อเกื้อ
ยี่สิบห้าปีพัฒนา	ประสบสุข
กรมควบคุมมลพิษเอื้อ	เลิศล้ำปณิธาน

สินีนานู ปริชามาศย์
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
กองแผนงานและประเมินผล

”

“

ขอขอบคุณ คพ. ที่ทอถัก
ร้อยความรัก ร่วมกัน ฉันท์พี่น้อง
ยี่สิบห้าปีผ่านไปตามครรลอง
คือเพื่อนพ้อง คือชุมชน “คน คพ.”

จำไพ พัตร์ปาน
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
กองแผนงานและประเมินผล

เกิดมามาลิ้วล้ำ	รักษา
ยี่สิบห้าปีร่าง	สร้างไว้
พี่น้องทุกข์สุขมา	ทุกคำ เข้าเอย
ควบคุมมลพิษไว้	ก่อเกื้อประชา

นพณัฐ บุญสิงห์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
กองแผนงานและประเมินผล

”

คณะผู้จัดทำหนังสือ

นายจตุพร บุรุษพัฒน์
นายสุวรรณ นันทศรุต
นางสุวรรณา เตียรดีสุวรรณ
นายอนุพันธ์ อีรูรัตน์

นางกัญชลิ นาวิกภูมิ
นายพิทยา ปราโมทย์วรพันธุ์
นางสาวเบญจวรรณ โชคชัยตระกูลโพธิ์
นายปิยะภัทร เลิศศิริแสนยากร
นางสาวภัทริยา เกตุสิน
นายนิชร คงเพชร
นายวัชรไชย ขมินทกุล
นายบุญเต็ม โชติวัฒนศิริ
นางสาวเสาวรส เลืองสุนทร
นางกรรณิกา เอี่ยมศิริ
นายนิวัตร อินตะรัตน์
นางสาวพรพิมล พันธุ์เมธาทิ
นางสาววิษุฒดา อินแก้ว
นางสาวกัญจวรรณ อยู่พิพัฒน์

สนับสนุนข้อมูล

สำนักจัดการกากของเสียและสารอันตราย
สำนักจัดการคุณภาพน้ำ
สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง
สำนักงานเลขานุการกรม
กองนิติการ
กองแผนงานและประเมินผล
ฝ่ายคุณภาพสิ่งแวดล้อมและห้องปฏิบัติการ
ฝ่ายตรวจและบังคับการ

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ
ที่ปรึกษาคณะทำงาน
ประธานคณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงาน
คณะทำงานและเลขานุการ
คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

พิมพ์บนกระดาษผลิตจากเยื่อเวียนทำใหม่ 100 %

กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในเอกสารฉบับนี้

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร 10400

โทรศัพท์ 0 2298 2000 โทรสาร 0 2298 2002

<http://www.pcd.go.th>